

2025/2433

5.12.2025

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2025/2433

ze dne 29. července 2025

o režimu podpory SA.51501 (2021/C) (ex 2019/NN) (ex 2018/N) zavedeném Českou republikou ve prospěch velkých podniků působících v zemědělské prvovýrobě

(oznámeno pod číslem C(2025) 5149)

(Pouze české znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s výše uvedeným ustanovením⁽¹⁾, a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

- (1) Dopisem ze dne 29. června 2018 oznámila Česká republika Komisi režim podpory SA.51501 (2018/N) – *Česko, Podpora pojištění pro velké podniky*, který stanoví poskytování podpory na platbu pojistného, jež kryje škody způsobené na plodinách a hospodářských zvířatech přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy a škůdci rostlin nebo chorobami zvířat (dále jen „režim“).
- (2) Komise požádala o dodatečné informace dopisy ze dne 24. srpna 2018, 8. října 2018, 17. prosince 2018, 6. března 2019, 28. května 2019 a 8. ledna 2020. České orgány předložily dodatečné informace v dopisech ze dne 18. září 2018, 18. ledna 2019, 23. dubna 2019, 23. září 2019 a 10. února 2020.
- (3) Informace získané během předběžného přezkoumání režimu odhalily, že určitá podpora velkým podnikům na úhradu pojistného kryjícího škody na plodinách a hospodářských zvířatech způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy a škůdci rostlin nebo chorobami zvířat již byla poskytnuta (dále jen „jednotlivá podpora“). České orgány poskytly tuto podporu v rámci režimu SA.49594 (2017/XA)⁽²⁾, neboť se domnívaly, že příjemci jsou malé a střední podniky.
- (4) Dne 12. ledna 2021 přijala Komise rozhodnutí C(2021) 34 final ze dne 12. ledna 2021⁽³⁾ (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“), kterým Českou republiku informovala, že se rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU, pokud jde o i) jednotlivou podporu a ii) režim. Rozhodnutí o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*⁽⁴⁾.
- (5) Dopisem ze dne 19. února 2021 podaly české orgány své připomínky.
- (6) Od jiných zúčastněných stran neobdržela Komise žádné připomínky.
- (7) Komise požádala české orgány o dodatečná vysvětlení v dopisech ze dne 4. srpna 2023, 8. února 2024 a 6. června 2024. České orgány odpověděly prostřednictvím dopisů ze dne 24. srpna 2023, 28. února 2024 a 26. června 2024.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 60, 19.2.2021, s. 54.

⁽²⁾ SA.49594 (2017/XA), Finanční podpora pojištění, TAM.

⁽³⁾ *Tamtéž*.

⁽⁴⁾ *Tamtéž*.

2. OBLAST PŮSOBNOSTI TOHOTO ROZHODNUTÍ

- (8) Toto rozhodnutí posuzuje slučitelnost i) režimu a ii) jednotlivé podpory uvedené ve 3. bodě odůvodnění s vnitřním trhem.

3. POPIS REŽIMU

3.1. Cíl

- (9) Cílem režimu je poskytnout podporu na platby pojistného, a zajistit tak širokou dostupnost pojištění pro odvětví zemědělské prvovýroby. Pojištění je považováno za účinný nástroj řízení rizik, který poskytuje zemědělcům větší zajištění proti nepředvídatelným škodám. Režim poskytuje podporu na pojistné vztahující se na plodiny a hospodářská zvířata.

3.2. Doba trvání

- (10) Režim je navržen na dobu ode dne oznámení rozhodnutí Komise o schválení režimu do 31. prosince 2024.

3.3. Právní základy

- (11) Právní základ tvoří tyto právní akty:
- a) zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 2da odst. 2 písm. c) a odst. 3 písm. f);
 - b) Zásady pro poskytování finanční podpory pojištění pro velké podniky Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s.

3.4. Rozpočet

- (12) Celkový rozpočet režimu se odhaduje na 690 milionů CZK (přibližně 25,8 milionu EUR ⁽³⁾). Podpora má být financována ze státního rozpočtu.
- (13) Orgánem poskytujícím podporu je Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. Jedná se o účelovou vládní agenturu ve formě akciové společnosti, v níž 100 % akcií vlastní stát. Působí jako orgán poskytující podporu na základě § 2da zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

3.5. Forma podpory

- (14) Podpora by měla být vyplácena ve formě přímých dotací. České orgány považují tuto formu podpory za nejvhodnější pro úhradu nákladů na pojistné.

3.6. Příjemci

- (15) Režim je navržen ve prospěch velkých podniků působících v zemědělské prvovýrobě.
- (16) Počet příjemců se odhaduje na více než 1 000.
- (17) České orgány potvrdily, že podniky v obtížích ve smyslu bodu 33 podbodu 63 Pokynů ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech ⁽⁴⁾ (dále jen „pokyny z roku 2023“) nejsou pro podporu v rámci tohoto režimu způsobilé.

⁽³⁾ 6. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení. Směnný kurz CZK/EUR ke dni oznámení tohoto režimu (29. června 2018) činil 1 CZK = 0,03841 EUR.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 485, 21.12.2022, s. 1.

- (18) České orgány se rovněž zavázaly, že pozastaví výplatu podpory, jestliže má příjemce stále ještě k dispozici dřívější protiprávní podporu, která byla rozhodnutím Komise prohlášena za neslučitelnou (ať v souvislosti s jednotlivou podporou, nebo režimem podpory), dokud takový příjemce celou částku protiprávní a neslučitelné podpory včetně příslušných úroků z navracené částky neuhradí nebo nepřevede na vázaný účet.

3.7. Další podrobnosti

- (19) Tímto oznámením zamýšlí Česká republika doplnit stávající opatření podpory SA.49594 (2017/XA), které bylo v platnosti od 1. ledna 2018 ⁽⁷⁾. Toto opatření bylo vyňato z oznamovací povinnosti na základě nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ⁽⁸⁾ (dále jen „nařízení o blokových výjimkách v zemědělství“) a jeho působnost byla omezena na malé a střední podniky. Česká republika tedy tímto oznámením zamýšlí vytvořit základ pro podporu ve prospěch velkých podniků.
- (20) Podle vnitrostátního právního základu se „přírodní pohromou“ rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu. „Nepříznivými klimatickými jevy“ se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky. „Škůdci rostlin“ se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Podpora na pojištění škod způsobených na plodinách

- (21) Podpora může být poskytnuta pěstitelům, kteří na své jméno sjednají smluvní pojištění plodin a uhradí pojistné ve výši minimálně 1 000 CZK (cca 37,4 EUR) za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky.
- (22) Intenzita podpory závisí na druhu plodin. Pohybuje se v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok. U ostatních plodin se intenzita podpory pohybuje v rozmezí od 10 % do 50 % prokázaných nákladů na pojištění pro příslušný rok.
- (23) „Speciálními plodinami“ se rozumí zejména:
- a) trvalé kultury vč. školet, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandloně, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý);
 - b) jahody;
 - c) brambory;
 - d) cukrová řepa;
 - e) zelenina;
 - f) okrasné rostliny vč. školet a léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (LAKR), mák setý;
 - g) prádlné rostliny (len a konopí);
 - h) produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

Podpora na pojištění škod způsobených na hospodářských zvířatech

- (24) Podpora může být poskytnuta chovatelům hospodářských zvířat, kteří na své jméno sjednají smluvní pojištění hospodářských zvířat a uhradí pojistné ve výši minimálně 1 000 CZK (cca 37,4 EUR) za příslušný rok.

⁽⁷⁾ Před 1. lednem 2018 byla podpora poskytována na základě opatření SA.40185 (2014/XA).

⁽⁸⁾ Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 193, 1.7.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/702/oj>).

- (25) Intenzita podpory se pohybuje v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných nákladů na pojištění.

Další podmínky

- (26) České orgány potvrdily, že platby pojistného musí být omezeny na kompenzace nepřesahující náklady na náhradu škody způsobené dotčenými událostmi (20. bod odůvodnění) a že se mohou vztahovat pouze na skutečnou produkci před vznikem škody. Dále by pojistné smlouvy neměly vyžadovat ani určovat druh nebo množství budoucí produkce.
- (27) České orgány potvrdily, že podpora nesmí být omezena na pojištění nabízená jedinou pojišťovnou nebo skupinou pojišťoven a nesmí být podmíněna sjednáním pojistné smlouvy se společností usazenou v České republice.
- (28) Žadatelé o podporu musí sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou má orgán poskytující podporu smlouvu o spolupráci⁽⁹⁾. Kterákoliv pojišťovna se může na orgán poskytující podporu obrátit se žádostí o uzavření smlouvy o spolupráci.
- (29) Podle vnitrostátního právního základu, a jak potvrdily české orgány, musí být žádost o podporu podána před zaplacením pojistného.
- (30) Žádost o podporu musí obsahovat jméno/název žadatele a údaje o velikosti podniku, popis projektu nebo činnosti včetně jejich umístění a data zahájení a ukončení, částku podpory potřebnou k provedení projektu nebo činnosti a způsobilé náklady.
- (31) Žadatelé musí v žádosti popsat situaci, jež by nastala v případě, že by podpora nebyla poskytnuta (hypotetický srovnávací scénář), a předložit doklady, z nichž vychází hypotetické srovnání uvedené v žádosti. Po obdržení žádosti musí orgán poskytující podporu provést kontrolu věrohodnosti uvedeného hypotetického srovnání a potvrdit, že podpora má požadovaný motivační účinek.
- (32) Podporu není možné kumulovat s podporou získanou z jiných místních, regionálních, celostátních nebo unijních režimů ani s podporou *ad hoc* na shodné způsobilé náklady.
- (33) Maximální intenzitu a výši podpory vypočte nediskriminačním způsobem orgán poskytující podporu v okamžiku jejího poskytnutí. Způsobilé náklady musí být doloženy jasnými a aktuálními písemnými doklady. Pro účely výpočtu intenzity podpory a způsobilých nákladů se všechny použité číselné údaje musí uvádět před srážkou daně nebo jiných poplatků.
- (34) Daň z přidané hodnoty (DPH) není pro podporu způsobilá, s výjimkou případů, kdy je podle vnitrostátních pravidel neodečitatelná.
- (35) České orgány vysvětlily, že tento režim by neměl mít dopad na životní prostředí, protože se jedná pouze o podporu na zaplacení pojistného.
- (36) Stejně opatření není obsaženo v českém strategickém plánu, ale režim byl v souladu s obecným cílem společné zemědělské politiky (dále jen „SZP“), kterým je podporovat konkurenceschopné a odolné odvětví zemědělství, stanoveným v čl. 5 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115⁽¹⁰⁾, jakož i se specifickým cílem SZP, kterým je podporovat ekonomicky udržitelný zemědělský příjem a odolnost odvětví zemědělství a zvyšovat konkurenceschopnost zemědělských podniků, stanoveným v čl. 6 odst. 1 písm. a) a b) uvedeného nařízení.

⁽⁹⁾ Seznam těchto pojišťoven je uveden na internetové adrese: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV) a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (37) České orgány potvrdily, že zveřejní v modulu Evropské komise pro transparentní přidělování státní podpory ⁽¹¹⁾ úplné znění režimu a jeho prováděcích ustanovení nebo právní základ, totožnost orgánu poskytujícího podporu a totožnost příjemců, kteří obdrží jednotlivou podporu přesahující 60 000 EUR ⁽¹²⁾. České orgány potvrdily, že tyto informace budou zveřejněny po přijetí rozhodnutí o poskytnutí podpory, že budou uchovávány po dobu nejméně deseti let a že budou dostupné široké veřejnosti bez jakýchkoli omezení.
- (38) České orgány se zavázaly, že režim přizpůsobí novým pravidlům ⁽¹³⁾, která jsou v platnosti od 1. ledna 2023, a že je na režim uplatní ⁽¹⁴⁾.

4. POPIS JEDNOTLIVÉ PODPORY

4.1. Cíl

- (39) Cílem jednotlivé podpory bylo prostřednictvím částečné kompenzace nákladů na pojistné zajistit širokou dostupnost pojištění pro odvětví zemědělství. Způsobilé pojištění se vztahovalo na plodiny a hospodářská zvířata.

4.2. Doba trvání

- (40) Jednotlivá podpora byla poskytována od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2022.

4.3. Právní základy

- (41) Česká republika poskytovala jednotlivou podporu na základě režimu SA.49594 (2017/XA).

4.4. Rozpočet

- (42) Rozpočet jednotlivé podpory nebyl stanoven. Ačkoli formální šetření umožnilo určit jednoho příjemce této jednotlivé podpory (261. bod odůvodnění), mohli tuto podporu obdržet i další příjemci. V každém případě byla jednotlivá podpora financována ze státního rozpočtu.
- (43) Orgánem poskytujícím podporu byl Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. Jedná se o účelovou vládní agenturu ve formě akciové společnosti, v níž 100 % akcií vlastní stát. Působí jako orgán poskytující podporu na základě § 2da zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

4.5. Forma podpory

- (44) Jednotlivá podpora byla poskytována ve formě přímých dotací. České orgány považovaly tuto formu za nejvhodnější pro úhradu nákladů na pojistné.

4.6. Příjemci

- (45) Příjemci jednotlivé podpory byly velké podniky působící v zemědělské prvovýrobě.
- (46) České orgány potvrdily, že podniky v obtížích ve smyslu bodu 33 podbodu 63 Pokynů ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech nejsou pro podporu způsobilé.

⁽¹¹⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>

⁽¹²⁾ Podle oddílu 3.2.4 části I pokynů jsou členské státy povinny zveřejnit totožnost příjemců, kteří obdrželi jednotlivou podporu přesahující 10 000 EUR, ve srovnání s jednotlivou podporou přesahující 60 000 EUR podle pokynů z roku 2014. České orgány se zavázaly, že režim přizpůsobí novým pravidlům (38. bod odůvodnění).

⁽¹³⁾ Pokyny Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020.

⁽¹⁴⁾ Dopisem ze dne 21. února 2023 Česká republika bezpodmínečně souhlasila s tím, že nejpozději do 30. června 2023 změní své stávající režimy podpory tak, aby byly v souladu s pokyny z roku 2023.

- (47) Stejně tak nebyla poskytnuta žádná jednotlivá podpora příjemcům, kteří měli stále k dispozici dřívější protiprávní podporu, která byla rozhodnutím Komise prohlášena za neslučitelnou (ať v souvislosti s jednotlivou podporou, nebo režimem podpory), dokud tito příjemci celou částku protiprávní a neslučitelné podpory včetně příslušných úroků z navracené částky neuhradili nebo nepřevedli na vázaný účet.

4.7. Další podrobnosti

- (48) V rámci režimu SA.49594 (2017/XA) se „přírodní pohromou“ rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu. „Nepříznivými klimatickými jevy“ se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky. „Škůdci rostlin“ se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Podpora na pojištění škod způsobených na plodinách

- (49) Podpora mohla být poskytnuta pěstitelům, kteří na své jméno sjednali smluvní pojištění plodin a uhradili pojistné ve výši minimálně 1 000 CZK (cca 37,4 EUR) za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky.
- (50) Intenzita podpory závisela na druhu plodin. Pohybovala se v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok. U ostatních plodin se intenzita podpory pohybovala v rozmezí od 10 % do 50 % prokázaných nákladů na pojištění pro příslušný rok.
- (51) „Speciálními plodinami“ se rozumí zejména:
- a) trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandloně, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý);
 - b) jahody;
 - c) brambory;
 - d) cukrová řepa;
 - e) zelenina;
 - f) okrasné rostliny vč. školek a léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (LAKR), mák setý;
 - g) přádné rostliny (len a konopí);
 - h) produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

Podpora na pojištění škod způsobených na hospodářských zvířatech

- (52) Podpora mohla být poskytnuta chovatelům hospodářských zvířat, kteří na své jméno sjednali smluvní pojištění hospodářských zvířat a uhradili pojistné ve výši minimálně 1 000 CZK (cca 37,4 EUR) za příslušný rok.
- (53) Intenzita podpory se pohybovala v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných nákladů na pojištění.

Další podmínky

- (54) České orgány potvrdily, že platby pojistného musely být omezeny na kompenzace nepřesahující náklady na náhradu škody způsobené dotčenými událostmi (20. bod odůvodnění) a že se mohly vztahovat pouze na skutečnou produkci před vznikem škody. Dále by pojistné smlouvy neměly vyžadovat ani určovat druh nebo množství budoucí produkce.

- (55) České orgány potvrdily, že podpora nesměla být omezena na pojištění nabízená jedinou pojišťovnou nebo skupinou pojišťoven a že nesměla být podmíněna sjednáním pojistné smlouvy se společností usazenou v České republice.
- (56) Žadatelé o podporu museli sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou měl orgán poskytující podporu smlouvu o spolupráci⁽¹⁵⁾. Kterákoliv pojišťovna se mohla na orgán poskytující podporu obrátit se žádostí o uzavření smlouvy o spolupráci.
- (57) Podle režimu SA.49694 (2017/XA), a jak potvrdily české orgány, musela být žádost o podporu podána před zaplacením pojistného.
- (58) Žádost o podporu musela obsahovat jméno/název žadatele a údaje o velikosti podniku, popis projektu nebo činnosti včetně jejich umístění a data zahájení a ukončení, částku podpory potřebnou k provedení projektu nebo činnosti a způsobilé náklady.
- (59) Podporu nebylo možné kumulovat s podporou získanou z jiných místních, regionálních, celostátních nebo unijních režimů ani s podporou *ad hoc* na shodné způsobilé náklady.
- (60) Maximální intenzitu a výši podpory vypočítal nediskriminačním způsobem orgán poskytující podporu v okamžiku jejího poskytnutí. Způsobilé náklady musely být doloženy jasnými a aktuálními písemnými doklady. Pro účely výpočtu intenzity podpory a způsobilých nákladů se všechny použité číselné údaje měly uvést před srážkou daně nebo jiných poplatků.
- (61) Pro podporu nebyla způsobilá DPH, s výjimkou případů, kdy byla podle vnitrostátních předpisů neodečitatelná.
- (62) České orgány vysvětlily, že podpora neměla žádný dopad na životní prostředí, protože kompenzovala pouze část pojistného.
- (63) Stejně opatření není obsaženo v českém strategickém plánu ani v Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020, ale cíl podpory byl v souladu s obecným cílem společné zemědělské politiky („SZP“), kterým je podporovat konkurenceschopné a odolné odvětví zemědělství, jakož i se specifickým cílem SZP, kterým je podporovat ekonomicky udržitelný zemědělský příjem a odolnost odvětví zemědělství a zvyšovat konkurenceschopnost zemědělských podniků.
- (64) České orgány potvrdily, že zveřejní v modulu Evropské komise pro transparentní přidělování státní podpory⁽¹⁶⁾ úplné znění opatření a jeho prováděcích ustanovení nebo právní základ, totožnost orgánu poskytujícího podporu a totožnost příjemců, kteří obdrželi jednotlivou podporu přesahující 60 000 EUR⁽¹⁷⁾. České orgány potvrdily, že tyto informace budou zveřejněny po přijetí rozhodnutí o poskytnutí podpory, že budou uchovávány po dobu nejméně deseti let a že budou dostupné široké veřejnosti bez jakýchkoli omezení.

5. DŮVODY PRO ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ PODLE ČL. 108 Odst. 2 SMLOUVY O FUNGOVÁNÍ EU

- (65) Jak je uvedeno v 67. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, Komise zahájila řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU z těchto důvodů:
- a) Pokud jde o režim, Komise měla pochybnosti týkající se okamžiku, kdy měly podniky povinnost předložit své žádosti o podporu. Komise proto rovněž vyjádřila pochybnosti o tom, zda tento režim splňuje (formální) kritérium motivačního účinku.

⁽¹⁵⁾ Seznam těchto pojišťoven je uveden na internetové adrese: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>

⁽¹⁶⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>

⁽¹⁷⁾ Podle oddílu 3.2.4 části I pokynů jsou členské státy povinny zveřejnit totožnost příjemců, kteří obdrželi jednotlivou podporu přesahující 10 000 EUR, ve srovnání s jednotlivou podporou přesahující 60 000 EUR podle pokynů z roku 2014. České orgány se zavázaly, že režim přizpůsobí novým pravidlům (38. bod odůvodnění).

- b) Pokud jde o jednotlivou podporu poskytovanou velkými podniky, Komise měla pochybnosti související s předkládáním hypotetického srovnávacího scénáře a dobou podávání žádostí. Komise tedy vyjádřila pochybnosti, zda je taková podpora slučitelná s platnými pravidly státní podpory, konkrétně s kritériem motivačního účinku. Komise konkrétně vyjádřila pochybnosti související s předkládáním hypotetického srovnávacího scénáře a s dobou podávání žádostí.

5.1. Pochybnosti týkající se slučitelnosti režimu s vnitřním trhem

- (66) V souladu s čl. 107 odst. 3 Smlouvy o fungování EU lze podporu považovat za slučitelnou s vnitřním trhem pouze tehdy, pokud na ni lze vztáhnout jednu z výjimek stanovených v uvedeném článku. V daných případech Komise zkoumala, zda bylo možné uplatnit výjimku stanovenou v čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU.
- (67) Podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU mohou být za slučitelné s vnitřním trhem považovány podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (68) Komise v rozhodnutí o zahájení řízení posoudila slučitelnost režimu s vnitřním trhem s ohledem na Pokyny Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020 ⁽¹⁸⁾ (dále jen „pokyny z roku 2014“), které byly v dané době v platnosti.
- (69) Konkrétně Komise posoudila slučitelnost režimu s vnitřním trhem s ohledem na kapitolu 3 („Společné zásady pro posouzení slučitelnosti“) části I pokynů z roku 2014.
- (70) Na základě tohoto posouzení Komise vyjádřila pochybnosti o slučitelnosti režimu s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU, a to kvůli pochybnostem souvisejícím s dobou podávání žádostí o podporu.

Doba podávání žádostí

- (71) Podle bodu 66 pokynů z roku 2014 bylo možné podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem pouze tehdy, jestliže vedla ke změně chování podniku takovým způsobem, že podnik zahájil další činnost, kterou by bez poskytnutí podpory nevykonával nebo by ji vykonával pouze omezeným nebo jiným způsobem.
- (72) Podle bodu 70 pokynů z roku 2014 se Komise domnívá, že podpora nemá pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byla práce nebo činnost zahájena již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů.
- (73) Podle bodu 35 podbodu 25 pokynů z roku 2014 se „zahájením prací na projektu nebo zahájením činnosti“ rozumí buď zahájení činnosti, nebo stavebních prací v rámci investice, nebo první právně vymahatelný závazek objednat zařízení nebo služby či jiný závazek, v jehož důsledku se projekt nebo činnost stává nezvratnou, podle toho, která událost nastane dříve.
- (74) Podle pravidel režimu musí být žádost o podporu podána po sjednání pojistné smlouvy, ale před zaplacením pojistného (29. bod odůvodnění).
- (75) V 66. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila pochybnosti, zda je takový vnitrostátní postup v souladu s bodem 35 podbodem 25 pokynů z roku 2014, konkrétně zda budou žádosti o podporu podány před okamžikem „zahájení prací na projektu nebo zahájení činnosti“, jak je definován v uvedeném bodě. Komise vyjádřila předběžný názor, že v daném případě sjednání pojistné smlouvy představuje první právně vymahatelný závazek, a proto je třeba tento okamžik považovat za „zahájení prací na projektu nebo zahájení činnosti“. Komise proto předběžně dospěla k závěru, že aby byl dodržen bod 70 pokynů z roku 2014, měly by být žádosti podány nejen před zaplacením pojistného, ale také před sjednáním pojistné smlouvy.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 204, 1.7.2014, s. 1.

- (76) Na základě těchto úvah Komise vyjádřila pochybnosti, zda režim splňuje pravidla státní podpory týkající se motivačního účinku ⁽¹⁹⁾.
- (77) Z těchto důvodů Komise zahájila řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU a vyzvala všechny třetí strany, které mohly být poskytnutím této podpory ovlivněny, jakož i Českou republiku, aby předložily své připomínky. Komise zároveň vyzvala Českou republiku, aby poskytla veškeré informace, které by mohly pomoci tuto podporu posoudit.

5.2. Pochybnosti týkající se zákonnosti jednotlivé podpory

- (78) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise odkázala na informace o trhu získané během předběžného přezkoumání, z nichž vyplynulo, že jednotlivá podpora byla poskytnuta některým velkým podnikům, které orgán poskytující podporu v okamžiku poskytnutí podpory chybně vyhodnotil jako malé a střední podniky. Komise usoudila, že toto hodnocení bylo provedeno čistě formálně ⁽²⁰⁾, tj. výhradně kontrolou formálního splnění kritérií definice malého a středního podniku, bez přihlédnutí k ekonomické realitě a zásadám judikatury uvedeným v 58. až 61. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení. Komise měla za to, že Česká republika již poskytla podporu příjemcům, kteří v okamžiku poskytnutí podpory možná nesplňovali definici malých a středních podniků ⁽²¹⁾, a proto nemohli využít režim SA.49594 (2017/XA). Komise se proto domnívala, že každá taková jednotlivá podpora poskytnutá již před oznámením režimu, a tedy před jeho schválením, je protiprávní, protože byla poskytnuta v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU ⁽²²⁾.
- (79) Tato úvaha, kterou Komise nastínila v rozhodnutí o zahájení řízení, vycházela z jejího výkladu čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství, jak je vysvětleno v 61. bodě odůvodnění uvedeného rozhodnutí. Komise upřesnila, že její výklad vychází z judikatury Soudního dvora a Tribunálu Evropské unie („soudy Unie“), která řídí zásadou užitečného účinku.

5.3. Pochybnosti týkající se slučitelnosti jednotlivé podpory s vnitřním trhem

- (80) V souladu s čl. 107 odst. 3 Smlouvy o fungování EU lze podporu považovat za slučitelnou s vnitřním trhem pouze tehdy, pokud na ni lze vztáhnout jednu z výjimek stanovených v uvedeném článku. V daných případech Komise zkoumala, zda bylo možné uplatnit výjimku stanovenou v čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU.
- (81) Podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU může být za slučitelnou s vnitřním trhem považována podpora, která má usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (82) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise posoudila slučitelnost jednotlivé podpory s vnitřním trhem s ohledem na pokyny z roku 2014, které byly v té době platné.
- (83) Konkrétně Komise posoudila slučitelnost jednotlivé podpory s vnitřním trhem s ohledem na kapitulu 3 („Společné zásady pro posuzování slučitelnosti“) části I pokynů z roku 2014.
- (84) Na základě tohoto posouzení Komise vyjádřila pochybnosti o slučitelnosti protiprávně poskytnuté podpory s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU, konkrétně s ohledem na existenci motivačního účinku. V tomto ohledu Komise zkoumala dvě podmínky: předložení hypotetického srovnávacího scénáře a okamžik podání žádosti o podporu.

⁽¹⁹⁾ 66. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²⁰⁾ 57. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²¹⁾ 62. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²²⁾ 42. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

Předložení hypotetického srovnávacího scénáře

- (85) Podle bodu 72 pokynů z roku 2014 musí příjemci, kteří jsou velkými podniky, v žádosti o podporu popsat situaci, jež by nastala v případě, že by podpora nebyla poskytnuta, tedy hypotetický srovnávací scénář, nebo uvést alternativní projekt nebo činnost. Hypotetický srovnávací scénář musí být podložen doklady a orgán poskytující podporu musí provést kontrolu jeho věrohodnosti a potvrdit jeho motivační účinek.
- (86) Ve fázi rozhodnutí o zahájení řízení měla Komise pochybnosti o tom, zda byl tento požadavek dodržen v případě velkých příjemců, kteří obdrželi jednotlivou podporu uvedenou v 3. bodě odůvodnění. Komise se domnívala, že tato podmínka nebyla splněna z důvodu nesprávného použití definice malých a středních podniků v rámci provádění režimu SA.49594 (2017/XA), na nějž se vztahuje bloková výjimka.
- (87) V tomto ohledu Komise v rozhodnutí o zahájení řízení odkázala na některé prvky definice malých a středních podniků uvedené v příloze I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství a na příslušnou judikaturu soudů Unie⁽²³⁾, jak je rovněž uvedeno v 78. a 79. bodě odůvodnění tohoto rozhodnutí.
- (88) Příjemci podpory v rámci režimu, na nějž se vztahuje bloková výjimka, mohly být pouze malé a střední podniky, a tedy se od nich nevyžadovalo předložení hypotetického srovnávacího scénáře. Komise proto vyjádřila pochybnosti o tom, zda příjemci jednotlivé podpory předložili hypotetický srovnávací scénář potřebný k prokázání motivačního účinku takové podpory⁽²⁴⁾.

Doba podávání žádostí

- (89) Podle bodu 66 pokynů z roku 2014 bylo možné podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem pouze tehdy, jestliže vedla ke změně chování podniku takovým způsobem, že podnik zahájil další činnost, kterou by bez poskytnutí podpory nevykonával nebo by ji vykonával pouze omezeným nebo jiným způsobem.
- (90) Podle bodu 70 pokynů z roku 2014 se Komise domnívá, že podpora nemá pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byla práce nebo činnost zahájena již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů.
- (91) Podle bodu 35 podbodu 25 pokynů z roku 2014 se „zahájením prací na projektu nebo zahájením činnosti“ rozumí buď zahájení činnosti, nebo stavebních prací v rámci investice, nebo první právně vymahatelný závazek objednat zařízení nebo služby či jiný závazek, v jehož důsledku se projekt nebo činnost stává nezvratnou, podle toho, která událost nastane dříve.
- (92) V daném případě musela být žádost o podporu podána po sjednání pojistné smlouvy, ale před zaplacením pojistného (29. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí).
- (93) V 62. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila pochybnosti o tom, zda příjemci, kteří obdrželi jednotlivou podporu v důsledku toho, že byli chybně kvalifikováni jako malé a střední podniky, předložili hypotetický srovnávací scénář.
- (94) Komise se proto rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU ohledně jednotlivé podpory „kvůli pochybnostem souvisejícím s předkládáním hypotetického srovnávacího scénáře a s dobou podávání žádostí“⁽²⁵⁾.

6. PŘIPOMÍNKY ČESKÉ REPUBLIKY

- (95) Česká republika informovala Komisi, že v rámci předmětného režimu nebyla otevřena žádná výzva k podávání žádostí o podporu. Proto nebyla v rámci předmětného režimu před datem předložení připomínek českých orgánů k rozhodnutí o zahájení řízení žádná podpora poskytnuta.
- (96) Česká republika informovala Komisi, že při standardní administrativní následné kontrole bylo několik příjemců podpory v rámci režimu SA.49594 (2017/XA), na který se vztahuje bloková výjimka, identifikováno jako velké podniky. Vzhledem k tomu, že v té době neexistoval právní základ pro velké podniky a režim, na nějž se vztahuje bloková výjimka, byl omezen na malé a střední podniky (19. bod odůvodnění), zavedla Česká republika postupy pro navrácení podpory týkající se těchto příjemců. Česká republika předložila seznam příjemců, kterých se navrácení podpory týká.

⁽²³⁾ 58. až 61. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²⁴⁾ 62. bod odůvodnění a první odrážka 67. bodu odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²⁵⁾ První odrážka 67. bodu odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

- (97) Česká republika rovněž předložila následující seznam dalších kontrolovaných příjemců, u nichž podle českých orgánů následná kontrola neodhalila žádné nesrovnalosti: AGROPARKL s.r.o., Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách s.r.o., Zemědělský podnik Kvasicko, a.s., MEZILEŠÍ s.r.o., MORAVA-HOP s.r.o., AGRO Jesenice u Prahy a.s., ZEPOS a.s., AGROSERVIS 1. zemědělská a.s. Višňové, JAROS s.r.o., Zea a.s., ZEV Šaratice a.s., Agro družstvo Sebranice, PRODEM a.s. Havlíčkův Brod, Zemědělské družstvo Radiměř, Zemědělské družstvo Květná, Zemědělské družstvo Vendolí, Rostěnice a.s., Agria a.s., ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s., Zemědělské družstvo Dolany, ČESKÁ VEJCE FARMS, s.r.o., DRUKO STRÍŽOV s.r.o., FARMA VESELKA s.r.o., KLADRUBSKÁ a.s., Lužanská zemědělská a.s., Vlčnovská zemědělská a.s. a Zemědělská společnost Blšany s.r.o.
- (98) Pokud jde o pochybnosti Komise uvedené v 62. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení (tj. že někteří příjemci možná v okamžiku poskytnutí podpory nesplňovali definici malého a středního podniku), Česká republika uvedla, že tito příjemci nepředložili hypotetické srovnávací scénáře. Česká republika tvrdila, že podpora byla poskytována pouze malým a středním podnikům v rámci režimu SA.49594 (2017/XA), na nějž se vztahuje bloková výjimka, a v souladu s požadavky stanovenými v nařízení o blokových výjimkách v zemědělství. Proto režim, na nějž se vztahuje bloková výjimka, nestanovil podmínku hypotetického srovnávacího scénáře.
- (99) Česká republika tvrdila, že kromě zjištěných administrativních chyb (96. bod odůvodnění tohoto rozhodnutí) nebyla poskytnuta žádná podpora příjemcům, kteří by z důvodu své velikosti nebyli způsobilí pro podporu v rámci režimu, na nějž se vztahuje bloková výjimka. Podle českých orgánů byla tato podmínka vždy posuzována s ohledem na pravidla stanovená v závazném právu Unie, zejména v příloze I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství.

6.1. Kvalifikace některých příjemců jako malých a středních podniků

- (100) České orgány konkrétně odkazovaly na čl. 4 odst. 2 přílohy I uvedeného nařízení, který stanoví, že „v případech, kdy podnik ke dni účetní závěrky zjistí, že počet jeho zaměstnanců za dané roční období překročil v jednom či druhém směru prahy pro počet pracovníků nebo finanční prahy uvedené v článku 2, nepovede tato skutečnost ke ztrátě či získání postavení středního nebo malého podniku či mikropodniku, jestliže tyto prahy nejsou překročeny po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období“.
- (101) České orgány poukázaly na to, že z tohoto pravidla neexistují žádné výjimky a že toto ustanovení je formulováno jako obecné pravidlo, které se použije automaticky, pokud jsou jeho předpoklady shledány platnými a pravdivými. Dále poukázaly na to, že změna vlastnické struktury podniku po fúzi nebo akvizici vede trvale k překročení platných prahových hodnot pro malé a střední podniky. V tomto ohledu považuje Česká republika za nepřiměřený 60. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, v němž Komise považuje poskytnutí podpory těmto podnikům za neslučitelné se zásadou motivačního účinku.
- (102) Česká republika se domnívá, že pokud by pravidlo stanovené v čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství nemělo být uplatňováno formalisticky, ale spíše s ohledem na ekonomickou realitu, byla by použita jiná formulace, např. „Toto pravidlo se nepoužije, pokud je zřejmé, že změna je trvalá“. Pouze tak by se při uplatňování předmětného pravidla mohla zohlednit ekonomická realita, a to za všech okolností, nikoli pouze v případě fúze nebo akvizice dané společnosti, které samy o sobě nemají na nezvratnost změny vliv.
- (103) České orgány zastávají názor, že zohledňovat pouze ekonomickou realitu může být v podobných případech velice zavádějící. V praxi v podnicích často dochází ke skokovému zvýšení počtu zaměstnanců nebo finančních prahů v důsledku jejich úspěšné obchodní nebo výrobní politiky, tj. i v případě, že k žádné fúzi ani akvizici nedojde, přičemž to může být takové povahy, že je zřejmé, že tento proces je nezvratný. Pravidlo stanovené v čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství je však použitelné i za takových okolností, aniž by vnitrostátní orgány musely při jeho použití znovu posoudit ekonomickou realitu každého jednotlivého případu.
- (104) Na druhou stranu fúze nebo akvizice nemusí znamenat nezvratnou změnu vlastnictví, ale spíše proces různých strukturálních změn nebo transformací, případně akvizici podniků pro investiční účely.

- (105) Česká republika se dále domnívá, že pravidlo stanovené v čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství představuje jasné, relevantní a přiměřené kritérium, které umožňuje přijatelné kolísání číselných údajů a zveřejňovaných informací vykazovaných podnikem za určité období. Z tohoto pravidla nikterak nevyplyvá, že Komise měla v úmyslu pověřit vnitrostátní orgány posouzením ekonomické reality každého jednotlivého případu. Z hlediska České republiky je úloha vnitrostátních orgánů omezena na kontrolu dodržování kritérií, jež jsou jednoznačně stanovena v čl. 4 odst. 2 přílohy I uvedeného nařízení. Povinnost posuzovat hodnoty trvalosti (nebo pomíjivosti) vykazované podniky by neodpovídala požadavku na používání jasných a jednoduchých posuzovacích kritérií, protože takové posouzení by vyžadovalo komplexní ekonomické posouzení každého jednotlivého žadatele. To by bylo v rozporu s cílem Komise zjednodušit administrativní zátěž, zvýšit transparentnost a právní jistotu a zajistit jednotné uplatňování pravidel blokových výjimek ve všech členských státech.
- (106) Pokud jde o výklad čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství prostřednictvím odkazu na judikaturu, Česká republika se domnívá, že výklad sice může objasnit obsah právní normy, ale nesmí být použit ke zkreslení právního předpisu, jehož smysl je jasný a srozumitelný. Takový postup by mohl vést k nepřijatelnému nedostatku jistoty v právních úkonech.
- (107) Česká republika poukazuje na to, že judikatura, na kterou Komise odkazuje v 59. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, se týká vztahů mezi tzv. propojenými podniky, což je kritérium použité pro účely použití článku 3, nikoli článku 4 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství.
- (108) Podle České republiky vymezuje čl. 4 odst. 1 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství příslušné údaje (práh pro počet zaměstnanců a finanční práh) pro podniky, které prošly testem propojeného podniku, a představuje tedy „druhou fázi“ posouzení postavení podniku. Řeší tedy jinou situaci a nevztahuje se na posuzování vztahů mezi podniky podle judikatury, na kterou Komise odkazuje ve svém rozhodnutí o zahájení řízení.
- (109) Česká republika dále uvádí, že čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství dále rozvádí čl. 4 odst. 1 uvedené přílohy, když ve vztahu k podniku, který již prošel testem propojeného podniku a u něhož orgány získaly požadované údaje (počet zaměstnanců a finanční hodnoty podle čl. 4 odst. 1 přílohy I uvedeného nařízení), stanoví, zda takový podnik splňuje, či nesplňuje požadavky potřebné pro to, aby mohl být považován za malý nebo střední podnik. Ustanovení čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství proto představuje „třetí fázi“ posouzení postavení malého nebo středního podniku, když stanoví pravidlo, že změna v údajích vykazovaných podniky, které prošly testem propojeného podniku podle čl. 3 odst. 1 až 4 uvedené přílohy, nevede automaticky ke ztrátě či získání postavení malého nebo středního podniku.
- (110) Česká republika proto dospěla k závěru, že judikatura citovaná Komisí se na daný případ nevztahuje, protože se netýká „třetí fáze“ posouzení postavení malého nebo středního podniku. Podle názoru České republiky ze zavedené politiky Komise ani z předchozích rozhodnutí soudů Unie rovněž nevyplyvá, že by čl. 4 odst. 1 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství nebyl použitelný za okolností, kdy jsou prahové hodnoty pro malé a střední podniky překročeny v důsledku fúze nebo akvizice. Naopak Tribunál v rozsudku ve věci T-745/17 ⁽²⁶⁾ dospěl k jasnému závěru, že čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení Komise (EU) č. 651/2014 („obecné nařízení o blokových výjimkách“) ⁽²⁷⁾ je použitelný i v případě fúzí a akvizic.
- (111) Závěrem Česká republika uvedla, že v zájmu zvýšení právní jistoty pro příjemce podpory a orgány poskytující podporu od 1. srpna 2018 od výše uvedené prováděcí praxe upustila a v souladu s uživatelskou příručkou Komise k definici malých a středních podniků již neuplatňuje čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství na podniky, které překročí prahové hodnoty pro malé a střední podniky v důsledku změny vlastnictví. Česká republika zároveň tvrdí, že její předchozí provádění nepředstavovalo porušení uvedeného ustanovení.

⁽²⁶⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 9. září 2020, Kerkosand v. Komise, T-745/17, ECLI: EU:T:2020:400.

66. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²⁷⁾ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

6.2. Zahájení prací a okamžik podání žádosti

- (112) Česká republika uvedla, že v daném případě je třeba za okamžik *zahájení prací* považovat okamžik zaplacení pojistného, a nikoli sjednání pojistné smlouvy, jak navrhuje Komise v rozhodnutí o zahájení řízení ⁽²⁸⁾.
- (113) Česká republika vysvětlila, že podle vnitrostátních pravidel se „projektem“ nebo „činností“ rozumí pojištění, které se platí každoročně. Podnik se proto musí každý rok rozhodnout, zda uzavře roční pojištění, a podpora může být poskytnuta pouze na roční pojištění, nikoli na víceleté pojistné období.
- (114) V souvislosti s určením okamžiku *zahájení prací na projektu nebo zahájení činnosti* se české orgány odvolávají na převládající obchodní praxi: zemědělské podniky sjednávají pojistnou smlouvu s doložkou o automatickém prodloužení. Toto automatické prodloužení je nezbytné pro získání dlouhodobého pojistného krytí. Následně je pro pojistné krytí na příslušný rok potřeba uhradit roční pojistné. Pokud podnik pojistné za nadcházející rok nezaplatí, ztrácí na tento rok pojistné krytí. Kromě zaplacení ročního pojistného se žádné další kroky nevyžadují.
- (115) České orgány se domnívají, že v případě neexistence podpory by podnik pojištěný v jednom roce nemusel nutně uzavřít pojištění na další rok. Před zaplacením pojistného podnik nepřijímá právně vymahatelný závazek, který by činil roční pojištění *nezvratným*. Na každé roční pojištění je třeba pohlížet jako na samostatný projekt, který vyžaduje nové a nezávislé rozhodování, a z existence víceleté smlouvy nebo ročního pojištění zaplaceného v jednom roce nelze vyvozovat, že podnik uzavře stejné pojištění na další rok.
- (116) Za těchto okolností je cílem podpory motivovat podniky ke sjednání ročního pojištění. Pokud by neexistovala veřejná podpora, která by motivovala zemědělce ke každoročnímu uzavírání pojištění, bylo by pokrytí rizik v zemědělském odvětví výrazně nižší vzhledem k vysokým nákladům na pojistné a omezeným finančním zdrojům, které má zemědělské odvětví k dispozici.
- (117) Podle českých orgánů je proto v daném případě třeba považovat za okamžik *zahájení prací* zaplacení ročního pojistného.
- (118) Tato praxe se promítla i do vnitrostátního právního rámce pro pojištění. Podle § 2804 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů: „Upomene-li pojistitel pojistníka o zaplacení pojistného a poučí-li ho v upomínce, že pojištění zanikne, nebude-li pojistné zaplaceno ani v dodatečně lhůtě, která musí být stanovena nejméně v trvání jednoho měsíce ode dne doručení upomínky, zanikne pojištění marným uplynutím této lhůty.“
- (119) České orgány vysvětlily důležitost víceletých smluv. Pokud by příjemci vypověděli své stávající pojistné smlouvy před podpisem nové pojistné smlouvy, byli by nuceni se pojistné ochrany na určitou dobu vzdát. To by vedlo k nežádoucímu důsledku, který by byl v rozporu se zamýšlenými cíli režimu a který by byl z hlediska řízení podnikových rizik nepřijatelný. České orgány se domnívají, že po příjemcích nelze rozumně požadovat, aby se vystavovali riziku z čistě formálních důvodů.
- (120) Pojišťovny navíc běžně poskytují ke sjednání dlouhodobého pojištění pobídky, jako jsou slevy na pojistném nebo jiné výhody, což zemědělce motivuje ke sjednání pojištění pro širší škálu rizik.
- (121) České orgány potvrdily, že podpora nebude poskytnuta příjemcům, kteří zaplatili roční pojistné před podáním žádosti o podporu.
- (122) Bez ohledu na výše uvedené české orgány poznamenávají, že samotná podmínka, která vyžaduje, aby příjemci požádali o podporu před *zahájením prací na projektu*, by neměla být považována za absolutní kritérium pro poskytnutí podpory. Judikatura soudů Unie naopak konstatuje, že ve specifických případech mohou nastat okolnosti, které vyvolají skutečný motivační účinek, i když zahájení prací na projektu předchází datu podání žádosti o podporu ⁽²⁹⁾. České orgány proto zastávají názor, že by se k tomuto požadavku nemělo přistupovat s přílišným formalismem.

⁽²⁸⁾ 66. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽²⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. června 2013 ve spojených věcech C-630/11 P, HGA srl. a další, C-631/11 P, Regione autonoma della Sardegna, C-632/11 P, Timsas srl. a C-633/11 P, Grand Hotel Abi d'Oru SpA, EU:C:2013:387, body 109–110.

7. POSOUZENÍ

7.1. Existence podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU

- (123) V čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je stanoveno, že „[p]odpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak“.
- (124) Podle ustálené judikatury se pro kvalifikaci vnitrostátního opatření jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU vyžaduje, aby byly splněny všechny následující podmínky. Zaprvé se musí jednat o státní zásah nebo zásah ze státních prostředků. Zadruhé musí být tento zásah s to ovlivnit obchod mezi členskými státy. Zatřetí musí poskytovat příjemci selektivní výhodu. Začtvrté musí nebo může narušovat hospodářskou soutěž ⁽³⁰⁾.
- (125) Ve 40. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení ⁽³¹⁾ dospěla Komise k předběžnému závěru, že podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU byly splněny a že daný režim představuje státní podporu ve smyslu uvedeného článku.
- (126) Tento předběžný závěr nebyl v připomínkách obdržených od České republiky zpochybněn. Kromě toho Česká republika sama oznámila tento režim jako státní podporu.
- (127) Režim je přičitatelný státu, neboť je založen na právních aktech popsanych v 11. bodě odůvodnění a je prováděn státním orgánem (13. bod odůvodnění). Podpora by byla vyplácena ze státního rozpočtu, tedy ze státních prostředků (12. bod odůvodnění).
- (128) Režim poskytuje svým příjemcům výhodu v podobě přímých dotací (14. bod odůvodnění). Režim tak tyto příjemce zbavuje nákladů, které by museli nést za běžných tržních podmínek.
- (129) Režim je selektivní, neboť podpora by byla poskytována pouze určitým podnikům, konkrétně velkým podnikům působícím v zemědělské prvovýrobě (15. bod odůvodnění). Ostatní podniky ve srovnatelné právní a faktické situaci nejsou pro podporu způsobilé, a proto by stejnou výhodu nezískaly. Obecně platí, že hospodářské subjekty by měly své náklady hradit z vlastních zdrojů.
- (130) Podle judikatury Soudního dvora se má za to, že podpora podniku může ovlivnit obchod mezi členskými státy, pokud podnik působí na trhu otevřeném obchodu uvnitř EU. Příjemci podpory působí v oblasti zemědělské prvovýroby, v níž se uskutečňuje obchod uvnitř EU. Toto odvětví je tedy otevřeno hospodářské soutěži na úrovni Unie, a tudíž je citlivé na jakékoli opatření, které zvýhodňuje produkci v jednom či více členských státech. Daný režim proto mohl narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy.
- (131) S ohledem na výše uvedené jsou podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU splněny. Lze tedy konstatovat, že režim představuje státní podporu ve smyslu uvedeného článku. Orgány České republiky tento závěr nezpochybnily.
- (132) Vzhledem k tomu, že podpora se zakládá na aktu, na jehož základě může být bez dalších prováděcích opatření (11. bod odůvodnění) poskytnuta jednotlivá podpora podnikům, jež jsou v tomto aktu vymezeny obecným a abstraktním způsobem ⁽³²⁾, se Komise domnívá, že představuje režim podpory ve smyslu bodu 35 podbodu 4 pokynů z roku 2014 a bodu 33 podbodu 13 pokynů z roku 2023.
- (133) Pokud jde o jednotlivou podporu, Komise se domnívá, že s ohledem na její společné rysy s podporou poskytnutou v rámci režimu se na tuto jednotlivou podporu obdobně použijí úvahy uvedené v 123. až 130. bodě odůvodnění. Komise proto dospěla k závěru, že jednotlivá podpora, která již byla poskytnuta velkým podnikům, představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

⁽³⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. listopadu 2024 ve věci C-588/22P, Ryanair v. Komise, EU:C:2024:935, bod 100.

⁽³¹⁾ 40. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽³²⁾ Viz zejména oddíly 2.2.3 a 2.2.4.

7.2. Slučitelnost režimu s vnitřním trhem

7.2.1. Ustanovení čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU a použitelné pokyny

- (134) V čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU je stanoveno, že za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (135) Aby tedy mohla být podpora shledána slučitelnou podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU, musí i) usnadnit rozvoj určité hospodářské činnosti nebo určitých oblastí (pozitivní podmínka) a ii) nesmí měnit podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem (negativní podmínka).
- (136) Komise posoudí, zda jsou tyto dvě podmínky splněny s ohledem na použitelné pokyny. V rozhodnutí o zahájení řízení Komise posoudila slučitelnost režimu s ohledem na pokyny z roku 2014, které byly platné v době přijetí rozhodnutí o zahájení řízení. Pokyny z roku 2014 byly nahrazeny pokyny z roku 2023, které jsou v platnosti od 1. ledna 2023. Podle bodu 655 pokynů z roku 2023 Komise použije uvedené pokyny na všechna oznámená opatření podpory, v souvislosti s nimiž má přijmout rozhodnutí po 1. lednu 2023, a to i v případě podpory, která byla oznámena před tímto datem. V tomto rozhodnutí proto Komise posuzuje slučitelnost režimu na základě pokynů z roku 2023.
- (137) Pokud jde o podporu, která může být poskytnuta na základě tohoto režimu, použije se kapitola 3 části I (Posouzení slučitelnosti podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU) a oddíl 1.2.1.6 části II (Podpora na platby pojistného) pokynů z roku 2023.

7.2.2. Pozitivní podmínka: podpora musí usnadnit rozvoj určité hospodářské činnosti nebo určitých hospodářských oblastí

7.2.2.1. Usnadnění hospodářské činnosti

- (138) Podle bodu 43 pokynů z roku 2023 musí členský stát prokázat, že cílem podpory je usnadnit rozvoj určené hospodářské činnosti.
- (139) Komise konstatuje, že tento režim je navržen tak, aby podporoval zemědělce v případě rizikových a krizových událostí tím, že je bude motivovat ke sjednání pojištění. Pojištění je pro zemědělské odvětví, které je vystaveno častému výskytu rizikových a krizových událostí, důležitým nástrojem. Podpora tak napomáhá oblasti zemědělské prvovýroby (9. bod odůvodnění).
- (140) Podle bodu 44 pokynů z roku 2023 musí členské státy rovněž popsat, zda, a pokud ano, jak podpora přispěje k dosažení cílů SZP a v rámci této politiky k cílům nařízení (EU) 2021/2115, a konkrétněji popsat očekávané výhody podpory. Cíle režimu jsou v souladu s cílem SZP, kterým je podporovat inteligentní, konkurenceschopné, odolné a diverzifikované odvětví zemědělství, které zajistí dlouhodobé potravinové zabezpečení, stanoveným v čl. 5 písm. a) nařízení (EU) 2021/2115, jakož i s cíli stanovenými v čl. 6 odst. 1 písm. a) a b) uvedeného nařízení, které se snaží zajistit ekonomicky udržitelný zemědělský příjem a odolnost odvětví zemědělství a zvýšit konkurenceschopnost zemědělských podniků (36. bod odůvodnění). Ustanovení bodu 44 pokynů z roku 2023 je proto splněno.
- (141) Komise se proto domnívá, že podpora by usnadnila hospodářskou činnost v tom smyslu, že by napomohla konkurenceschopnosti a odolnosti zemědělské prvovýroby.

7.2.2.2. Motivační účinek (okamžik podání žádosti)

- (142) Druhý důvod pro zahájení formálního šetření se týkal podmínky, že podpora představuje motivační účinek, konkrétně ve vztahu k okamžiku podání žádosti o podporu ⁽³³⁾. Komise měla pochybnosti, zda v rámci režimu budou žádosti podány před zahájením prací (viz také 94. bod odůvodnění).
- (143) Komise připomíná, že podle bodu 70 pokynů z roku 2014 a bodu 50 pokynů z roku 2023 platí, že pokud byly práce nebo činnost zahájeny již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů, nemá taková podpora pro příjemce motivační účinek.
- (144) Podle bodu 35 podbodu 25 pokynů z roku 2014 a bodu 33 podbodu 57 pokynů z roku 2023 se „zahájením prací na projektu nebo zahájením činnosti“ rozumí buď zahájení činnosti, nebo stavebních prací v rámci investice, nebo první právně vymahatelný závazek objednat zařízení nebo služby či jiný závazek, v jehož důsledku se projekt nebo činnost stává nezvratnou, podle toho, která událost nastane dříve.
- (145) České orgány na tyto pochybnosti reagovaly podrobným vysvětlením postupu týkajícího se pojistných smluv (113. až 122. bod odůvodnění).
- (146) České orgány vysvětlily, že pojistné krytí na příslušný rok vyžaduje, aby příjemce zaplatil roční pojistné. Bez roční platby pokrývající nadcházející rok pojištění na tento rok zaniká. Před zaplacením pojistného podnik nepřijímá právně vymahatelný závazek, který by činil roční pojištění nezvratným.
- (147) České orgány uvedly, že v případě neexistence podpory nemusí podnik pojištěný v jednom roce nutně uzavřít pojištění na další rok. Proto je třeba na každé roční pojištění pohlížet jako na samostatný projekt. Z existence ročního pojištění v jednom roce nelze vyvozovat, že podnik prodlouží pojistnou smlouvu i na rok následující (113. bod odůvodnění).
- (148) Komise bere na vědomí, že sjednáním smlouvy nevzniká automaticky povinnost platit každý rok pojistné. Komise má za to, že po sjednání pojistné smlouvy nemají zemědělci povinnost platit každý rok pojistné a mohou se rozhodnout, zda se na daný rok pojistí, nebo ne, a to tak, že buď pojistné zaplatí, nebo ne. Za těchto okolností je rozhodujícím okamžikem pro posouzení motivačního účinku podpory skutečně okamžik zaplacení ročního pojistného, a nikoli okamžik sjednání smlouvy, která má doložku o automatickém prodloužení (112. bod odůvodnění).
- (149) Komise se proto domnívá, že podpora má pro zemědělce motivační účinek, aby sjednali roční pojištění, které by bez této podpory případně nesjednali. České orgány dále potvrdily, že podpora nebude poskytnuta příjemcům, kteří zaplatili roční pojistné před podáním žádosti o podporu (121. bod odůvodnění).
- (150) Komise proto souhlasí s českými orgány, že za „zahájení prací na projektu nebo zahájení činnosti“ je třeba považovat okamžik zaplacení ročního pojistného, a nikoli okamžik sjednání pojistné smlouvy.
- (151) Podle bodu 47 pokynů z roku 2023 vykazuje režim motivační účinek, jestliže mění chování podniků takovým způsobem, že podniky zahájí další činnost, která přispívá rozvoji daného odvětví a kterou by za běžných okolností bez poskytnutí podpory nevykonávaly nebo by ji vykonávaly jiným nebo omezeným způsobem.
- (152) Podle bodu 48 pokynů z roku 2023 představují opatření státní podpory, která jsou zaměřena jednoduše na vylepšení finanční situace podniků, ale nijak nepřispívají k rozvoji odvětví, a zejména podpora, která se poskytuje výhradně na základě ceny, množství, výrobní jednotky nebo jednotky výrobního prostředku, provozní podporu, která je neslučitelná s vnitřním trhem. Navíc již ze své podstaty by taková podpora mohla narušit mechanismy, kterými se řídí organizace vnitřního trhu.

⁽³³⁾ Druhá odrážka 67. bodu odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

- (153) Podle bodu 50 pokynů z roku 2023 se Komise domnívá, že podpora nemá pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byly příslušné projekty nebo činnosti zahájeny již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů.
- (154) Podle bodu 51 pokynů z roku 2023 musí žádost o podporu obsahovat alespoň jméno/název žadatele a údaje o velikosti podniku, popis projektu nebo činnosti včetně jejich umístění a data zahájení a ukončení, částku podpory potřebnou k provedení projektu nebo činnosti a způsobilé náklady. Velké podniky musí navíc podle bodu 52 pokynů z roku 2023 v žádosti popsat situaci, jež by nastala v případě, že by podpora nebyla poskytnuta, tedy hypotetický srovnávací scénář, nebo uvést alternativní projekt nebo činnost a předložit doklady, z nichž vychází hypotetické srovnání uvedené v žádosti. Tento požadavek se nepoužije na obce, které jsou samostatnými místními orgány s ročním rozpočtem nižším než 10 milionů EUR a s méně než 5 000 obyvatel. Podle bodu 53 pokynů z roku 2023 musí orgán poskytující podporu provést po obdržení žádosti kontrolu věrohodnosti uvedeného hypotetického srovnání a potvrdit, že podpora má požadovaný motivační účinek. Hypotetické srovnání je důvěryhodné, jestliže je věrohodné a týká se faktorů rozhodovacího procesu převládajících v okamžiku, kdy příjemce přijímá rozhodnutí o daném projektu nebo o dané činnosti.
- (155) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyjádřila pochybnosti, zda je vnitrostátní právní základ v souladu s bodem 70 pokynů z roku 2014, který je totožný s bodem 50 pokynů z roku 2023. Jak je uvedeno ve 150. bodě odůvodnění, Komise se domnívá, že v daném případě je okamžikem zahájení prací na projektu nebo zahájení činnosti zaplacení ročního pojistného.
- (156) České orgány potvrdily, že režim stanoví podmínku, aby příjemci podpory předložili žádost o podporu před zahájením prací nebo činnosti (29. a 150. bod odůvodnění). Žádost o podporu musí obsahovat alespoň jméno/název žadatele a údaje o velikosti podniku, popis projektu nebo činnosti včetně jejich umístění a data zahájení a ukončení, částku podpory potřebnou k provedení projektu nebo činnosti a způsobilé náklady (30. bod odůvodnění). Velké podniky musí předložit rovněž hypotetický srovnávací scénář, nebo uvést alternativní projekt nebo činnost a předložit doklady, z nichž vychází (31. bod odůvodnění).
- (157) Podpora může být poskytnuta na náklady na pojistné (21. bod odůvodnění). Nesubvencovala by tedy náklady na činnost, které by podniku vznikly v každém případě, ani by nekompensovala běžná podnikatelská rizika hospodářské činnosti a nebyla zaměřena pouze na vylepšení finanční situace podniků.
- (158) Na uvedeném základě Komise dospěla k závěru, že režim vykazuje motivační účinek.

7.2.2.3. Dodržování příslušných ustanovení a obecných zásad práva Unie

- (159) V bodě 61 pokynů z roku 2023 je uvedeno, že pokud určité opatření státní podpory, podmínky, které jsou s ním spojeny, včetně metody jeho financování, je-li tato metoda jeho nedílnou součástí, nebo financovaná činnost znamenají porušení příslušného práva Unie, nelze podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem.
- (160) Podmínky tohoto režimu jsou stanoveny v souladu s použitelnými právními předpisy Unie. Nic nenasvědčuje tomu, že by navrhovaná podpora nebo podmínky, které jsou s ní spojeny, znamenaly jakékoli porušení příslušných ustanovení a obecných zásad práva Unie. Komise proto dospěla k závěru, že ustanovení bodu 61 pokynů z roku 2023 je splněno.
- (161) V souladu s bodem 62 pokynů z roku 2023 Komise nepovolí státní podporu, která není slučitelná s ustanoveními, jimiž se řídí společná organizace trhu, nebo která by narušila řádné fungování této společné organizace. Nic nenasvědčuje tomu, že by navrhovaná podpora nebyla slučitelná s ustanoveními, jimiž se řídí společná organizace trhu, nebo která by narušila její řádné fungování.
- (162) Podle bodu 63 pokynů z roku 2023 nelze státní podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem, pokud jejím poskytnutím podléhá přijímající podnik povinnosti používat vnitrostátní produkty nebo služby. Tento režim takovou povinnost nestanoví.

- (163) Podle bodu 64 pokynů z roku 2023 Komise nepovolí podporu na činnosti související s vývozem do třetích zemí nebo do členských států, která by byla přímo spojena s vyváženým množstvím, podporu vázanou na použití domácího zboží na úkor dováženého zboží ani podporu, jejímž cílem je zřízení a provoz distribuční sítě nebo uhrazení jakýchkoli dalších výdajů v souvislosti s vývozními činnostmi. Tento režim takovéto druhy podpory nestanoví.

7.2.2.4. Závěr

- (164) Komise se proto domnívá, že režim napomůže rozvoji činnosti v oblasti zemědělské prvovýroby.

7.2.3. *Negativní podmínka: podpora nesmí měnit podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem*

- (165) Podle bodu 67 pokynů z roku 2023 každé opatření podpory ze své podstaty narušuje hospodářskou soutěž a ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Aby však Komise zjistila, zda jsou rušivé účinky podpory omezeny na minimum, ověří, zda je podpora nezbytná, vhodná, přiměřená a transparentní.

- (166) Podle bodu 68 pokynů z roku 2023 Komise poté posoudí rušivý účinek dotčené podpory na hospodářskou soutěž a obchodní podmínky. Komise poté porovná pozitivní účinky podpory s jejími negativními účinky na hospodářskou soutěž a obchod. Pokud pozitivní účinky převažují nad negativními, Komise podporu prohlásí za slučitelnou.

7.2.3.1. Potřeba zásahu státu

- (167) Podle bodu 70 pokynů z roku 2023 může být státní podporou dosaženo cíle společného zájmu, pokud je zaměřena na nápravu selhání trhu.

- (168) Komise konstatuje, že české orgány vysvětlily, že cílem režimu je dosáhnout vyšší úrovně zabezpečení zemědělských podniků proti nepředvídaným škodám tím, že pojistné krytí bude široce dostupné v celém zemědělském odvětví. Cílem režimu je tedy motivovat zemědělce ke sjednání pojištění, aby lépe zvládali výskyt rizik a krizových událostí.

- (169) Komise se na základě toho domnívá, že zásah státu by vedl k široké dostupnosti pojištění pro zemědělské odvětví, které by jinak mohlo čelit vysokým cenám pojištění. Komise se proto domnívá, že ustanovení bodu 70 pokynů z roku 2023 je splněno.

- (170) Podle bodu 71 pokynů z roku 2023 se Komise domnívá, že trh nepřináší bez zásahu státu očekávané výsledky v případě opatření podpory, která splňují specifické podmínky stanovené v části II pokynů z roku 2023. Komise konstatuje, že režim splňuje specifické požadavky stanovené v oddíle 1.2.1.6 části II pokynů z roku 2023 (197. až 206. bod odůvodnění). Komise se proto v souladu s bodem 71 pokynů z roku 2023 domnívá, že zásah státu je potřebný.

7.2.3.2. Vhodnost podpory

- (171) Podle bodu 72 pokynů z roku 2023 musí být navrhované opatření podpory nástrojem politiky vhodným ke sledování příslušných cílů společného zájmu. Členský stát musí prokázat, že podpora a její návrh jsou vhodné k dosažení cíle opatření, na něž je podpora zaměřena.

- (172) Cílem režimu je podpořit zemědělce v pojištění jejich činností proti nepředvídatelným rizikovým a krizovým událostem, aby se zvýšila konkurenceschopnost zemědělských podniků. Komise se tedy domnívá, že režim přispěje k celkové konkurenceschopnosti a odolnosti zemědělského odvětví. Komise proto dospěla k závěru, že režim je vhodným nástrojem politiky k dosažení uvedených cílů.

Vhodnost v porovnání s alternativními nástroji politiky

- (173) Podle bodu 73 pokynů z roku 2023 se Komise domnívá, že podpora poskytnutá v odvětví zemědělství a lesnictví, která splňuje specifické podmínky stanovené v příslušném oddíle části II pokynů z roku 2023, představuje vhodný nástroj politiky.
- (174) Režim splňuje specifické požadavky stanovené v oddíle 1.2.1.6 části II pokynů z roku 2023 (197. až 206. bod odůvodnění). Představuje tudíž vhodný nástroj politiky.
- (175) Bod 74 pokynů z roku 2023 se v tomto případě nepoužije, neboť operace způsobilé pro podporu nejsou spolufinancovány v rámci strategického plánu SZP České republiky (36. bod odůvodnění).

Vhodnost různých nástrojů podpory

- (176) Podle bodu 75 pokynů z roku 2023 lze podporu poskytovat v různých formách. Členské státy by však měly zajistit, aby byla podpora poskytována v takové formě, u níž je nejméně pravděpodobné, že naruší obchod a hospodářskou soutěž.
- (177) Podle bodu 76 pokynů z roku 2023 platí, že jestliže je u opatření podpory uvedeného v části II pokynů z roku 2023 stanovena specifická forma podpory, je pro účely uvedených pokynů tato forma považována za vhodný nástroj podpory. Použitelná pravidla jsou uvedena v oddíle 1.2.1.6 části II pokynů z roku 2023, kde není stanovena specifická forma podpory.
- (178) V rámci tohoto režimu může být podpora zemědělcům poskytována jako přímá dotace (14. bod odůvodnění), což české orgány považují za nejvhodnější formu podpory nákladů na pojištění.
- (179) Účelem režimu je kompenzovat zemědělcům náklady na pojištění. Komise souhlasí s tím, že v případech, kdy má podpora kompenzační účel, jsou přímé dotace tou nejvhodnější formou. Na tomto základě Komise dospěla k závěru, že režim je v souladu s bodem 76 pokynů z roku 2023.

7.2.3.3. Přiměřenost podpory

- (180) Podle bodu 83 pokynů z roku 2023 se podpora považuje za přiměřenou, jestliže je její výše na jednoho příjemce omezená na minimum, které je nezbytné k vykonání podpořené činnosti. Podle bodu 84 pokynů z roku 2023 by výše podpory neměla, s určitými výjimkami, převyšovat způsobilé náklady pro to, aby taková podpora mohla být považována za přiměřenou. Podle bodu 85 pokynů z roku 2023 platí, že aby byla zajištěna předvídatelnost a rovné podmínky pro všechny, uplatňuje Komise maximální intenzity podpory.
- (181) Podle bodu 86 pokynů z roku 2023 platí, že jsou-li způsobilé náklady vypočteny správně a jsou-li dodrženy maximální intenzity podpory nebo maximální výše podpory stanovené v části II pokynů z roku 2023, kritérium přiměřenosti se pokládá za splněné.
- (182) Podle bodu 87 pokynů z roku 2023 musí orgán poskytující podporu při poskytování podpory vypočítat maximální intenzitu podpory a výši podpory. Způsobilé náklady musí být doloženy písemnými doklady, které by měly být jasné, konkrétní a aktuální. Pro účely výpočtu intenzity podpory a způsobilých nákladů se všechny použité číselné údaje musí uvádět před srážkou daně nebo jiných poplatků. DPH není pro podporu způsobilá, s výjimkou případů, kdy je podle vnitrostátních právních předpisů o DPH neodečitatelná.
- (183) Podpora poskytovaná na základě režimu nepřesáhne 65 % způsobilých nákladů (22. a 25. bod odůvodnění). Tato intenzita podpory zohledňuje maximální povolenou intenzitu podpory na pojištění stanovenou v bodě 411 pokynů z roku 2023.
- (184) Způsobilé náklady nezahrnují DPH (34. bod odůvodnění).
- (185) Komise dále konstatuje, že české orgány potvrdily, že způsobilé náklady při poskytování podpory správně vypočte orgán poskytující podporu (33. bod odůvodnění).

- (186) Komise proto dospěla k závěru, že podpora je přiměřená.

7.2.3.4. Kumulace podpory

- (187) Podle bodu 103 pokynů z roku 2023 lze podporu poskytnout současně v rámci několika režimů nebo ji kumulovat s podporou *ad hoc*, pokud celková výše státní podpory na určitou činnost nebo projekt nepřekročí stropy podpory stanovené v pokynech z roku 2023.
- (188) Podle bodu 104 pokynů z roku 2023 lze podporu s identifikovatelnými způsobilými náklady kumulovat s jinou státní podporou, jestliže se tyto podpory týkají různých identifikovatelných způsobilých nákladů. Podporu s identifikovatelnými způsobilými náklady lze kumulovat s jinou státní podporou ve vztahu ke shodným způsobilým nákladům – částečně či plně se překrývajícím – pouze tehdy, pokud taková kumulace nevede k překročení nejvyšší intenzity podpory nebo výše podpory platné pro daný druh podpory podle pokynů z roku 2023.
- (189) Komise bere na vědomí, že české orgány potvrdily, že podporu v rámci režimu nelze kumulovat s podporou z jiných místních, regionálních nebo vnitrostátních zdrojů nebo z fondů Unie ani s podporou *de minimis* nebo podporou *ad hoc* pokrývající shodné způsobilé náklady (32. bod odůvodnění).

7.2.3.5. Transparentnost

- (190) Podle bodu 112 pokynů z roku 2023 musí členské státy v modulu Evropské komise pro transparentní přidělování státní podpory nebo na souhrnné internetové stránce o státní podpoře na celostátní nebo regionální úrovni zajistit zveřejnění informací stanovených v uvedeném bodě.
- (191) České orgány potvrdily, že podmínky transparentnosti budou splněny. Zavázaly se zajistit, aby bylo v modulu Evropské komise pro transparentní přidělování státní podpory zveřejněno úplné znění režimu a jeho prováděcích ustanovení nebo právní základ, totožnost orgánu poskytujícího podporu a totožnost příjemců, kteří obdrželi jednotlivou podporu přesahující 60 000 EUR (37. bod odůvodnění). České orgány se zavázaly změnit režim tak, aby byl v souladu s novými pravidly, která vstoupila v platnost 1. ledna 2023. Podle těchto pravidel byla snížena prahová hodnota pro jednotlivou podporu, která musí být zveřejněna, na 10 000 EUR. Na základě závazku českých orgánů přijmout příslušná opatření se Komise domnívá, že české orgány zajišťují dodržení požadavků na transparentnost týkajících se poskytování jednotlivých podpor, jak jsou stanoveny v bodě 112 pokynů z roku 2023.
- (192) Podle bodu 114 pokynů z roku 2023 musí být tyto informace zveřejněny po přijetí rozhodnutí o poskytnutí podpory, musí se uchovávat po dobu alespoň deseti let a být bez omezení dostupné široké veřejnosti. České orgány potvrdily, že tyto požadavky budou splněny (37. bod odůvodnění).

7.2.3.6. Zamezení nežádoucích negativních účinků na hospodářskou soutěž a obchod

- (193) Podle bodu 117 pokynů z roku 2023 Komise identifikuje trh nebo trhy, které jsou podporou ovlivněny, s přihlédnutím k informacím poskytnutým členským státem o dotčeném výrobním trhu (dotčených výrobních trzích), tj. trhu ovlivněném (trzích ovlivněných) změnou chování příjemce podpory. Při posuzování negativních účinků opatření podpory Komise zaměří svou analýzu narušení hospodářské soutěže na předvídatelný dopad, jaký bude podpora mít v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech na hospodářskou soutěž mezi podniky na dotčeném výrobním trhu (dotčených výrobních trzích).
- (194) Podle bodu 118 pokynů z roku 2023 platí, že je-li podpora cílená, přiměřená a omezená na čisté dodatečné náklady, zmírní se její negativní účinek a více se omezí riziko, že podpora nežádoucím způsobem naruší hospodářskou soutěž. Dále Komise stanoví maximální intenzity podpory nebo výše podpory. Cílem je zabránit použití státní podpory na činnosti, u nichž se poměr mezi výší podpory a způsobilými náklady považuje za velmi vysoký a je obzvláště pravděpodobné, že naruší hospodářskou soutěž. Obecně platí, že čím větší jsou pozitivní účinky, které podporovaná činnost pravděpodobně vyvolá, a čím vyšší je pravděpodobná potřeba podpory, tím vyšší je horní hranice intenzity podpory.
- (195) V daném případě může být podpora v rámci režimu poskytována na náklady na pojistné (21. bod odůvodnění). V souladu s bodem 118 pokynů z roku 2023 má Komise za to, že negativní účinek takové podpory bude omezený, protože podpora je zacílená na dosažení příslušných cílů (172. bod odůvodnění) a přiměřená (186. bod odůvodnění).

(196) Komise proto dospěla k závěru, že režim nepovede k nepřipustnému narušení hospodářské soutěže a obchodu.

7.2.3.7. Specifické podmínky v části II pokynů z roku 2023

(197) V daném případě se použije oddíl 1.2.1.6 (Podpora na platby pojistného) části II pokynů z roku 2023.

(198) Podle bodu 403 pokynů z roku 2023 se oddíl 1.2.1.6. části II pokynů z roku 2023 použije na podniky působící v zemědělské prvovýrobě. Tato podmínka je splněna, protože způsobilé jsou pouze velké podniky působící v zemědělské prvovýrobě (15. bod odůvodnění).

(199) Podle bodu 404 pokynů z roku 2023 nesmí podpora představovat překážku poskytování pojišťovacích služeb na vnitřním trhu. Podpora nesmí být zejména omezena na pojištění nabízená jedinou pojišťovnou nebo skupinou pojišťoven ani nesmí být podmíněna sjednáním pojistné smlouvy se společností usazenou v dotčeném členském státě. Režim tyto podmínky splňuje (27. bod odůvodnění).

(200) Režim nezahrnuje zajištění, proto se bod 405 pokynů z roku 2023 nepoužije.

(201) Podle bodu 406 pokynů z roku 2023 jsou způsobilé náklady na platby pojistného, pokud jde o pojištění na krytí škody způsobené přírodními pohromami nebo mimořádnými událostmi, nepříznivými klimatickými jevy, které je možné přirovnat k přírodní pohromě, nákazami zvířat, škodlivými organismy rostlin a invazními nepůvodními druhy, odklizením a neškodným odstraněním mrtvých hospodářských zvířat a škody způsobené chráněnými druhy zvířat, jak je uvedeno v oddílech 1.2.1.1 až 1.2.1.5 pokynů z roku 2023, a škody způsobené jinými nepříznivými klimatickými jevy anebo ekologickými haváriemi.

(202) Podpora v rámci režimu může být poskytnuta na zaplacení pojistného, které kryje škody způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy, škůdci rostlin a chorobami zvířat (1. a 20. bod odůvodnění). Režim podpory je proto v souladu s bodem 406 pokynů z roku 2023.

(203) Podle bodu 407 pokynů z roku 2023 může pojistné plnění kompenzovat pouze náklady na náhradu škody uvedené v bodě 406 pokynů z roku 2023 a nesmí vyžadovat ani určovat druh nebo množství budoucí produkce. Tato podmínka je splněna (26. bod odůvodnění).

(204) Režim nezahrnuje pojistné v případě pojištění proti ztrátám způsobeným ekologickými haváriemi. Body 408 a 409 pokynů z roku 2023 se proto nepoužijí.

(205) Podle bodu 411 pokynů z roku 2023 nesmí intenzita podpory přesáhnout 70 % nákladů na pojistné. V případě podpory na odklizení a neškodné odstranění mrtvých hospodářských zvířat, intenzita podpory nesmí přesáhnout 100 % nákladů na platbu pojistného, pokud jde o platby pojistného týkající se odklizení mrtvých hospodářských zvířat, a 75 % nákladů na platbu pojistného, pokud jde o platby pojistného týkající se neškodného odstranění takových mrtvých hospodářských zvířat.

(206) Podporu v rámci tohoto režimu lze poskytnout až do výše 65 % způsobilých nákladů (22. a 25. bod odůvodnění). Maximální povolená intenzita podpory stanovená v bodě 411 pokynů z roku 2023 je tudíž dodržena.

7.2.3.8. Zvážení pozitivních a negativních účinků podpory

(207) Podle bodu 134 pokynů z roku 2023 Komise posuzuje, zda pozitivní účinky opatření podpory převažují nad zjištěnými negativními účinky na hospodářskou soutěž a podmínky obchodu. Komise může učinit závěr, že opatření podpory je slučitelné s vnitřním trhem, pouze v případě, že pozitivní účinky převažují nad negativními.

- (208) Podle bodu 136 pokynů z roku 2023 Komise v rámci hodnocení pozitivních a negativních účinků podpory přihlédne k dopadu podpory na dosažení obecných a specifických cílů SZP stanovených v člancích 5 a 6 nařízení (EU) 2021/2115, jimiž je podpora inteligentního, konkurenceschopného, odolného a diverzifikovaného zemědělského odvětví, podpora a posílení ochrany životního prostředí, včetně biologické rozmanitosti, a opatření v oblasti klimatu, pomoc s dosažením cílů Unie souvisejících s životním prostředím a klimatem a posílení socioekonomické struktury venkovských oblastí.
- (209) Dále je podle bodu 137 pokynů z roku 2023 Komise vzhledem k pozitivním účinkům podpory na rozvoj odvětví v zásadě toho názoru, že pokud tato podpora splňuje podmínky a nepřekračuje příslušné maximální intenzity podpory nebo maximální částky podpory, které vyplývají z použitelných oddílů části II pokynů z roku 2023, jsou negativní účinky podpory na hospodářskou soutěž a obchod omezeny na minimum.
- (210) Režim podpory splňuje požadavky oddílu 1.2.1.6 části II pokynů z roku 2023 (197. až 206. bod odůvodnění), včetně příslušné maximální intenzity podpory (206. bod odůvodnění).
- (211) Sledované cíle jsou navíc v souladu s obecnými a specifickými cíli stanovenými v člancích 5 a 6 nařízení (EU) 2021/2115, jež se zaměřují na podporu inteligentního, konkurenceschopného, odolného a diverzifikovaného zemědělského odvětví, které zajistí dlouhodobé potravinové zabezpečení, a na podporu a posílení ochrany životního prostředí a přispění k dosažení cílů Unie v oblasti životního prostředí (36. bod odůvodnění).
- (212) Komise proto dospěla k závěru, že pozitivní dopad režimu převažuje nad jeho negativními účinky, pokud jde o narušení hospodářské soutěže a dopad na obchod mezi členskými státy.

7.2.4. Závěr o slučitelnosti režimu

- (213) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla Komise k závěru, že režim usnadňuje rozvoj hospodářské činnosti a neovlivňuje negativně podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Komise se proto domnívá, že režim je slučitelný s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU, jak jej vykládají příslušná ustanovení pokynů z roku 2023.

7.3. Zákonnost jednotlivé podpory

- (214) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení se Komise odvolává na informace o trhu získané během předběžného přezkoumání režimu, z nichž vyplývá, že některým velkým podnikům již byla poskytnuta podpora na úhradu pojistného kryjícího škody na plodinách a hospodářských zvířatech způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy a škůdci rostlin nebo chorobami zvířat. Předběžným přezkoumáním bylo zjištěno, že orgán poskytující podporu v okamžiku poskytnutí podpory skutečně chybně kvalifikoval některé příjemce jako malé a střední podniky⁽³⁴⁾. V důsledku toho chybně poskytl těmto podnikům podporu v rámci režimu SA.49594 (2017/XA), na který se vztahuje bloková výjimka a jenž byl omezen na malé a střední podniky.
- (215) Pokud jde o tuto kvalifikaci jako malé a střední podniky, české orgány předložily připomínky uvedené v 100. až 110. bodě odůvodnění.
- (216) Níže se Komise zabývá připomínkami České republiky ohledně výkladu pojmu malé a střední podniky a posuzuje zákonost jednotlivé podpory.

7.3.1. Výklad pojmu malé a střední podniky

- (217) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise nesouhlasila s hodnocením orgánu poskytujícího podporu, neboť se domnívala, že bylo provedeno čistě formálně, tj. výhradně kontrolou formálního splnění kritérií definice malého a středního podniku, bez přihlédnutí k ekonomické realitě a zásadám judikatury uvedeným v 58. až 61. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽³⁴⁾ 57. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

- (218) Tato úvaha, kterou Komise nastínila v rozhodnutí o zahájení řízení, vycházela z jejího výkladu čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství, jak je vysvětleno v 61. bodě odůvodnění uvedeného rozhodnutí. Komise upřesnila, že její výklad vychází z judikatury soudů Unie, která se řídí zásadou užitečného účinku.
- (219) České orgány ve svém podání jasně uvedly, že při provádění a následné administrativní kontrole režimu, na nějž se vztahuje bloková výjimka, nepovažovaly za velké podniky příjemce, kteří se stali velkými podniky v důsledku fúze nebo akvizice, k níž došlo méně než dva roky před datem poskytnutí podpory. České orgány považovaly tyto příjemce za malé a střední podniky po dvě po sobě jdoucí účetní období, která následovala po datu poskytnutí podpory, a poskytly jim podporu na základě režimu SA.49594 (2017/XA), na nějž se vztahuje bloková výjimka (100. až 110. bod odůvodnění).
- (220) Pokud jde o argumenty předložené Českou republikou v souvislosti s výkladem čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství (98. až 111. bod odůvodnění), Komise připomíná svůj postoj, který podrobně vysvětlila v rozhodnutí o zahájení řízení ⁽³⁵⁾.
- (221) Komise připomíná, že podle bodu 35 podbodu 14 pokynů z roku 2014 a bodu 33 podbodu 36 pokynů z roku 2023 se za velké podniky považují podniky, které nesplňují kritéria stanovená v příloze I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství.
- (222) Podle 39. bodu odůvodnění nařízení o blokových výjimkách v zemědělství je důvodem pro vynětí malých a středních podniků z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU skutečnost, že „[m]alé a střední podniky hrají rozhodující roli při vytváření pracovních příležitostí a obecně jsou faktorem sociální stability a motorem hospodářství. Jejich rozvoj však může být omezen selháními trhu, což vede k tomu, že malé a střední podniky trpí typickými nevýhodami. Malé a střední podniky mají často potíže při získávání kapitálu nebo půjček kvůli neochotě některých finančních trhů riskovat a kvůli omezenému zajištění, které jsou tyto podniky schopny nabídnout. Skutečnost, že mají omezené zdroje, může rovněž omezit jejich přístup k informacím, zejména o nových technologiích a potenciálních trzích. V zájmu usnadnění rozvoje hospodářské činnosti malých a středních podniků by toto nařízení proto mělo vyjmout některé kategorie podpory ve prospěch malých a středních podniků z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy.“
- (223) Ve 40. bodě odůvodnění nařízení o blokových výjimkách v zemědělství se vysvětluje, že za účelem odstranění rozdílů, které by mohly vést k narušení hospodářské soutěže, a pro usnadnění koordinace mezi jednotlivými iniciativami Unie a vnitrostátními iniciativami, které se týkají malých a středních podniků, jakož i z důvodu transparentnosti správy a právní jistoty je definice malého a středního podniku použita pro účely uvedeného nařízení založena na definici v doporučení Komise 2003/361/ES ⁽³⁶⁾.
- (224) Podle čl. 2 odst. 1 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství je kategorie malých a středních podniků složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrát nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.
- (225) Podle čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství v případech, kdy podnik ke dni účetní závěrky zjistí, že počet jeho zaměstnanců za dané roční období překročil v jednom či druhém směru prahy pro počet pracovníků nebo finanční prahy uvedené v článku 2 uvedeného nařízení, nepovede tato skutečnost ke ztrátě či získání postavení středního nebo malého podniku či mikropodniku, jestliže tyto prahy nejsou překročeny po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období.

⁽³⁵⁾ 53. až 61. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽³⁶⁾ Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36, ECLI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (226) Soudy Unie ve své judikatuře potvrdily, že definice malého a středního podniku musí být vykládána striktně, neboť výhody přiznávané postavením malého a středního podniku nejčastěji představují (zejména v oblasti státních podpor) výjimky z obecných pravidel⁽³⁷⁾. Je nezbytné vyloučit, aby byly jako malé a střední podniky kvalifikovány skupiny podniků, jejichž hospodářská moc překračuje moc skutečných malých a středních podniků, i když formálně splňují kritéria stanovená v definici malých a středních podniků⁽³⁸⁾. Podle judikatury je rovněž je třeba dbát na to, aby definice malého a středního podniku nebyla obcházena z ryze formálních důvodů⁽³⁹⁾.
- (227) Soudy Unie dále potvrdily, že nárok na výhody vyplývající z tohoto postavení by měly mít pouze podniky, které trpí znevýhodněním typickým pro malé a střední podniky⁽⁴⁰⁾. Komise se proto domnívá, že pokud podnik znevýhodněním typickým pro malé a střední podniky netrpí, neměl by být uznán za malý nebo střední podnik.
- (228) V bodě 91 rozsudku ve věci T-745/17, na který české orgány odkazovaly ve svém podání (110. bod odůvodnění), Tribunál v podstatě konstatoval, že Komise měla mít pochybnosti o tom, zda podnik, který v době poskytnutí podpory nedosahoval prahových hodnot pro malé a střední podniky stanovených v článku 2 přílohy I nařízení (EU) č. 651/2014, mohl být považován za malý a střední podnik, přestože byl v předchozích dvou účetních obdobích spojen s velkým podnikem.
- (229) Situace v této věci je opačná než ve věci T-745/17. Příjemci v době poskytnutí jednotlivé podpory překračovali prahové hodnoty pro malé a střední podniky stanovené v článku 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství. Prahové hodnoty pro malé a střední podniky byly překročeny v důsledku trvalé změny jejich vlastnické struktury, ke které došlo během účetního období předcházejícího období poskytnutí jednotlivé podpory. Výklad čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství předložený českými orgány, podle něhož by si tyto příjemci měli zachovat status malých a středních podniků po dobu dvou let následujících po datu změny jejich vlastnické struktury, by byl v rozporu se smyslem čl. 4 odst. 2, jehož cílem je zajistit, aby měly na výhody vyplývající z postavení malých a středních podniků nárok pouze podniky, které trpí znevýhodněním typickým pro malé a střední podniky.
- (230) Bylo by v rozporu se zásadou užitečného účinku, kdyby se taková flexibilita poskytovala podnikům, které překračují prahy pro malé a střední podniky trvale v důsledku změny vlastnictví. Účelem flexibility stanovené v čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství bylo zajistit, aby si podniky, které zaznamenají růst a dočasně překročí prahy stanovené v článku 2 uvedené přílohy, mohly zachovat postavení malého nebo středního podniku. Účelem je tedy zajistit právní jistotu pro malé a střední podniky, které působí na vysoce nestabilních trzích. Změna vlastnictví společnosti po fúzi nebo akvizici však představuje strukturální změnu, která není způsobena nestabilitou trhu nebo hospodářským růstem.
- (231) S ohledem na toto zdůvodnění se Komise domnívá, že flexibilita stanovená v čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství musí být omezena na situace, kdy jsou prahy pro malé a střední podniky překročeny dočasně („jestliže tyto prahy nejsou překročeny po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období“).
- (232) Hlavní zásadou výkladu Komise byla potřeba zajistit, aby nárok na výhody plynoucí z postavení malého nebo středního podniku měly pouze podniky, které trpí znevýhodněním typickým pro malé a střední podniky, a aby z opatření určených pro malé a střední podniky měly skutečně prospěch podniky, pro které jejich velikost představuje znevýhodnění, a nikoli podniky, které patří do velké skupiny, a mají proto přístup k finančním prostředkům a pomoci, jimiž konkurenti stejné velikosti, kteří však nepatří do žádné velké skupiny, nedisponují.
- (233) Ustanovení čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství proto nelze chápat tak, že by malý nebo střední podnik, který se v důsledku akvizice nebo fúze stane velkým podnikem, mohl ještě dvě po sobě jdoucí účetní období automaticky využívat postavení malého nebo středního podniku.

⁽³⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. února 2014 ve věci C-110/13 HaTeFo, ECLI: EU:C:2014:114, bod 32.

⁽³⁸⁾ Viz zejména: rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2020 ve věci C-516/19 NMI Technologietransfer, ECLI: EU:C:2020:754, body 31–34, rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004 ve věci C-91/01 Itálie v. Komise, ECLI: EU:C:2004:244, body 31, 50–54, rozsudek Soudního dvora ze dne 27. února 2014 ve věci C-110/13 HaTeFo, ECLI: EU:C:2014:114, body 34 a 39, rozsudek Soudního dvora ze dne 14. října 2004 ve věci T-137/02 Pollmeier v. Komise, ECLI: EU:T:2004:304, body 61–62.

⁽³⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004 ve věci C-91/01 Itálie v. Komise, ECLI: EU:C:2004:244, bod 50, rozsudek Soudního dvora ze dne 27. února 2014 ve věci C-110/13 HaTeFo, ECLI: EU:C:2014:114, bod 33.

⁽⁴⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. února 2014 ve věci C-110/13 HaTeFo, ECLI: EU:C:2014:114, bod 33, rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004 ve věci C-91/01 Itálie v. Komise, ECLI: EU:C:2004:244, bod 50.

- (234) Komise proto nesouhlasí s výkladem českých orgánů, že dvouletá odkladná lhůta se vztahuje obecně na všechny případy překročení prahů pro malé a střední podniky bez ohledu na důvod. Jestliže se podnik v důsledku fúze nebo akvizice stane součástí velkého podniku a v důsledku toho trvale překračuje prahové hodnoty pro malé a střední podniky, není nadále malým nebo středním podnikem a nečelí stejným problémům (přístup ke zdrojům, technologiím atd.).
- (235) Komise rovněž nesouhlasí s názorem českých orgánů, že judikatura uvedená v 59. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení se musí omezit na článek 3 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství (107. bod odůvodnění). Ačkoli lze připustit, že tato judikatura byla vydána konkrétně ve vztahu k tzv. propojeným podnikům, podle názoru Komise to obecnou relevanci zásady užitečného účinku nemění ani neomezuje. Komise se proto domnívá, že je třeba na ni nahlížet jako na obecné pravidlo, které upravuje provádění definice malých a středních podniků, zejména vzhledem k tomu, že soudy Unie ve svých rozhodnutích podpořily uplatňování „ducha“ definice malých a středních podniků (např. „... s cílem zajistit, aby pouze podnikům, které to skutečně potřebují, byly poskytovány výhody plynoucí pro malé a střední podniky z různých předpisů nebo opatření“⁽⁴¹⁾).
- (236) Česká republika dále tvrdí, že výklad sice může objasnit obsah právní normy, ale nesmí být použit ke zkreslení právního předpisu, jehož smysl je jasný a srozumitelný. Takový postup by mohl vést k nepřijatelnému nedostatku jistoty v právních úkonech (106. bod odůvodnění).
- (237) V této souvislosti Komise připomíná, že podle judikatury soudů Unie by měl být každý právní text vykládán v souladu s jeho zněním (doslovný výklad), ale také s náležitým ohledem na záměr normotvůrce při přijímání textu. Komise vysvětlila⁽⁴²⁾, že cílem definice malých a středních podniků je zajistit, aby podpůrná opatření byla poskytována pouze těm podnikům, které je skutečně potřebují. Vzhledem k tomu, že definice malých a středních podniků se vztahuje na všechny politiky, programy a opatření, které Komise pro malé a střední podniky vytváří a uplatňuje, je důležité určit, které podniky jsou skutečně malými a středními podniky, protože potřebují pomoc, kterou jiné podniky nepotřebují. Ve srovnání s ostatními podniky se malé a střední podniky potýkají se specifickým souborem problémů, jak již bylo vysvětleno v 222. bodě odůvodnění, které toto zvláštní zacházení odůvodňují.
- (238) S ohledem na argumentaci uvedenou v 221. až 237. bodě odůvodnění Komise opakuje, že čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství se nepoužije obecně a automaticky. Místo toho je třeba nejprve upřesnit, která společnost je relevantní pro výpočet údajů podle čl. 2 odst. 1 uvedené přílohy a která účetní období jsou relevantní.
- (239) Pokud tedy podnik v důsledku fúze nebo akvizice trvale změnil svou strukturu nebo vlastnictví a v okamžiku poskytnutí podpory působí pod kontrolou (ve smyslu čl. 3 odst. 3 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství) „velkého podniku“⁽⁴³⁾, musí být takový podnik sám považován za velký podnik⁽⁴⁴⁾.
- (240) Z toho vyplývá, že takový podnik by nemohl využívat postavení malého nebo středního podniku, a proto by nebyl způsobilý pro podporu v rámci režimu, na nějž se vztahuje bloková výjimka.

7.3.2. Jednotlivá podpora

- (241) V rozhodnutí o zahájení řízení se Komise předběžně domnívala, že režim byl zaveden již před jeho oznámením.
- (242) Během formálního vyšetřovacího řízení české orgány vysvětlily, že nebyla otevřena žádná výzva k podávání žádostí o podporu, a proto nebyla v rámci tohoto režimu poskytnuta žádná podpora.
- (243) Komise souhlasí s českými orgány, že podporu uvedenou v 3. bodě odůvodnění nelze považovat za podporu poskytnutou v rámci režimu, neboť tento režim byl oznámen v podobě návrhu, a nebyl tedy schválen Komisí a platný v době poskytnutí podpory.

⁽⁴¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004 ve věci C-91/01 Itálie v. Komise, ECLI:EU:C:2004:244, bod 50, rozsudek Tribunálu ze dne 14. října 2004, Pollmeier Malchow, T-137/02, ECLI:EU:T:2004:304, bod 61.

⁽⁴²⁾ Doporučení 2003/361/ES, 12. bod odůvodnění.

⁽⁴³⁾ Viz také 61. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽⁴⁴⁾ Viz také 61. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

- (244) Z důvodů uvedených výše v 217. až 240. bodě odůvodnění nelze tuto podporu považovat ani za podporu poskytnutou na základě režimu SA.49594 (2017/XA), na nějž se vztahuje bloková výjimka, neboť byla poskytnuta velkým podnikům, zatímco režim, na nějž se vztahuje bloková výjimka, byl omezen na malé a střední podniky.
- (245) Jednotlivá podpora uvedená v 3. bodě odůvodnění tedy nebyla poskytnuta na základě režimu podpory, a proto představuje „jednotlivou podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. e) nařízení Rady (EU) 2015/1589 ⁽⁴⁵⁾.
- (246) Formálním šetřením bylo rovněž zjištěno, že ze společností uvedených ve výše uvedeném 97. bodě odůvodnění byla jednotlivá podpora poskytnuta společnosti ZEV Šaratice, a.s. (dále jen „ZEV Šaratice“) ⁽⁴⁶⁾, a to dne 17. ledna 2018. Ke dni poskytnutí podpory musela být společnost ZEV Šaratice považována za velký podnik, jak je vysvětleno níže.
- (247) Vyplyvá to z informací předložených českými orgány, že dne 10. února 2017 se společnost LUKROM, spol. s r.o. (dále jen „LUKROM“) stala majoritním akcionářem společnosti ZEV Šaratice, vlastnícím 62,52 % jejích akcií. Tento podíl se do konce roku 2017 postupnými nákupy akcií dále zvýšil na 70,2 %. Podle českých orgánů se společnosti ZEV Šaratice a LUKROM staly ode dne 10. února 2017 z důvodu většinového vlastnictví akcií propojenými podniky ve smyslu čl. 3 odst. 3 písm. a) přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství.
- (248) České orgány ve svém podání odkázaly na rozsudek Tribunálu ve věci T-745/17 (110. bod odůvodnění). Podle jejich názoru dospěl Tribunál v tomto rozsudku k závěru, že čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení (EU) č. 651/2014 („obecné nařízení o blokových výjimkách“) se použije i v případě fúzí a akvizic (110. bod odůvodnění).
- (249) Situace v uvedené věci však byla odlišná od situace společnosti ZEV Šaratice v tomto případě: ve věci T-745/17 se příjemce podpory stal malým nebo středním podnikem v důsledku převodu akcií na jinou společnost. V daném případě je však situace opačná: většinu akcií ZEV Šaratice získal velký podnik LUKROM.
- (250) Účty společnosti LUKROM za rok 2017 byly uzavřeny dne 31. prosince 2017. Roční celková rozvaha činila 2 742 344 000 Kč (přibližně 107 milionů EUR ⁽⁴⁷⁾). Ve stejném období vykazovala rozvaha společnosti LUKROM průměrný počet zaměstnanců 301 a dalších 372 zaměstnanců v ostatních společnostech zahrnutých do rozvahy této společnosti. Z těchto údajů vyplývá, že společnost LUKROM byla v roce 2017 velkým podnikem.
- (251) Účty společnosti LUKROM za rok 2016 byly uzavřeny dne 31. prosince 2016. Roční celková rozvaha činila 2 346 940 CZK (přibližně 86,8 milionu EUR ⁽⁴⁸⁾). Ve stejném období vykazovala rozvaha společnosti LUKROM průměrný počet zaměstnanců 299 a dalších 375 zaměstnanců v ostatních společnostech zahrnutých do rozvahy této společnosti. Z těchto údajů vyplývá, že společnost LUKROM byla i v roce 2016 velkým podnikem.
- (252) Komise se proto domnívá, že rozsudek, na který se české orgány odvolávají, není pro účely použití přílohy I obecného nařízení o blokových výjimkách v tomto případě relevantní (viz také 229. bod odůvodnění).
- (253) Komise však v rámci podpůrné právní analýzy uplatní stejné zásady jako Tribunál v uvedeném rozsudku.
- (254) Jak je stanoveno v bodě 94 uvedeného rozsudku, vnitrostátní orgány i Komise musí přesně určit uzavřené účetní období a relevantní rok pro účely výpočtu společných údajů ve smyslu čl. 2 odst. 1 přílohy I obecného nařízení o blokových výjimkách ve spojení s čl. 3 odst. 3 a čl. 4 odst. 2 uvedené přílohy a upřesnit, která společnost nebo společnosti musí být za tímto účelem zohledněny.

⁽⁴⁵⁾ Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (kodifikované znění) (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽⁴⁶⁾ Společnosti ZEV Šaratice, a.s. byla poskytnuta jednotlivá podpora uvedená ve 3. bodě odůvodnění ve výši 234 722 Kč (přibližně 9 351 EUR); směnný kurz ke dni 17. ledna 2018: 1 EUR = 25,371).

⁽⁴⁷⁾ Směnný kurz v prosinci 2017: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁴⁸⁾ Směnný kurz v prosinci 2016: 1 EUR = 27,03 CZK.

- (255) V bodě 93 uvedeného rozsudku Tribunál dále uvedl, že je třeba zohlednit rovněž údaje společnosti, pod jejíž kontrolou příjemce podpory hospodářsky fungoval během podstatné části posuzovaného účetního období.
- (256) Při uplatňování tohoto rozsudku na danou situaci Komise posuzuje údaje společností ZEV Šaratice a LUKROM společně. Takový společný výpočet zohledňuje ducha čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství, jak zdůraznil Tribunál v bodě 94 rozsudku ve věci T-745/17. V opačném případě by byla definice malých a středních podniků obcházena na základě čistě formálních prostředků. Pokud by se totiž analýza pojmu malých a středních podniků prováděla dva roky před strukturální změnou společnosti na každé ze stran transakce zvlášť, závěr by vždy znamenal rozšíření pojmu malých a středních podniků, což by bylo v rozporu s potřebou vykládat čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství striktně (230. bod odůvodnění) a v souladu s jeho duchem.
- (257) Pokud jde o příslušné schválené účetní období, dvě účetní období předcházející datu poskytnutí podpory byly roky 2017 a 2016.
- (258) Účty společnosti ZEV Šaratice za rok 2017 byly uzavřeny dne 31. prosince 2017. Roční celková rozvaha činila 120 286 000 CZK (přibližně 4,69 milionu EUR ⁽⁴⁹⁾). Za stejné období bylo ve výroční zprávě společnosti ZEV Šaratice, a.s. uvedeno osm zaměstnanců.
- (259) Účty společnosti ZEV Šaratice za rok 2016 byly uzavřeny dne 31. prosince 2016. Roční celková rozvaha činila 120 286 000 CZK (přibližně 4,39 milionu EUR ⁽⁵⁰⁾). Za stejné období bylo ve výroční zprávě společnosti ZEV Šaratice, a.s. uvedeno devět zaměstnanců.
- (260) Jak je uvedeno výše ve 250. a 251. bodě odůvodnění, z účetních závěrek propojeného podniku ZEV Šaratice (LUKROM) za dvě účetní období předcházející datu poskytnutí podpory vyplývá, že samotný tento propojený podnik představuje „velký podnik“ ve smyslu přílohy I obecného nařízení o blokových výjimkách.
- (261) V souladu s čl. 2 odst. 1 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství byla společnost ZEV Šaratice ke dni poskytnutí podpory, tj. ke dni 17. ledna 2018, propojena s „velkým podnikem“ ve smyslu přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství, a byla tedy jeho součástí. Společnost ZEV Šaratice proto nebyla způsobilá pro podporu v rámci režimu SA.49594 (2017/XA), neboť tato podpora byla dostupná pouze pro malé a střední podniky.
- (262) Pokud jde o ostatní společnosti uvedené ve výše uvedeném 97. bodě odůvodnění, české orgány nevysvětlily, proč byly tyto společnosti kontrolovány, neboť podle informací poskytnutých českými orgány jim podpora na pojistné od 1. ledna 2018 nebyla poskytnuta.

7.3.3. Protiprávnost jednotlivé podpory

- (263) Vzhledem k tomu, že jednotlivá podpora byla poskytnuta velkým podnikům, nespadá do žádné z kategorií nařízení o blokových výjimkách v zemědělství.
- (264) Vzhledem k tomu, že tato jednotlivá podpora nebyla poskytnuta na základě žádného schváleného režimu, ani nemohla být vyňata podle nařízení o blokových výjimkách v zemědělství, Komise potvrzuje své předběžné pochybnosti a konstatuje, že jednotlivá podpora, která již byla poskytnuta velkým podnikům, je protiprávní ⁽⁵¹⁾.

7.4. Slučitelnost jednotlivé podpory s vnitřním trhem

7.4.1. Použitelné pokyny

- (265) Podle bodu 656 pokynů z roku 2023 bude protiprávní podpora posuzována v souladu s pravidly platnými ke dni poskytnutí podpory. V tomto rozhodnutí proto Komise posuzuje podporu poskytnutou před jejím schválením Komisí na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU a v případě jednotlivé podpory poskytnuté před 1. lednem 2023 (3. bod odůvodnění) na základě pokynů z roku 2014.

⁽⁴⁹⁾ Směnný kurz v prosinci 2017: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁵⁰⁾ Směnný kurz v prosinci 2016: 1 EUR = 27,03 CZK.

⁽⁵¹⁾ 42. a 50. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

7.4.2. Ustanovení čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU a použitelné pokyny

- (266) V čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU je stanoveno, že za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (267) Aby tedy mohla být podpora shledána slučitelnou podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU, musí i) usnadnit rozvoj určité hospodářské činnosti nebo určitých oblastí (pozitivní podmínka) a ii) nesmí měnit podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem (negativní podmínka). Tyto dvě podmínky jsou kumulativní.
- (268) Komise posuzuje, zda jsou tyto dvě podmínky splněny s ohledem na použitelné pokyny, což jsou pokyny z roku 2014. Konkrétně se v tomto případě se použije kapitola 3 části I (Posouzení slučitelnosti podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU), jak byla vyložena rozsudkem Soudního dvora ve věci C-594/18 P ⁽²²⁾, a oddíl 1.2.1.6 části II (Podpora na platby pojistného).

7.4.3. Posouzení, zda podpora usnadňuje rozvoj určité hospodářské činnosti

7.4.3.1. Určení dotčené hospodářské činnosti

- (269) Komise konstatuje, že uvedená jednotlivá podpora byla navržena tak, aby podporovala zemědělce v případě rizikových a krizových událostí tím, že je bude motivovat ke sjednání pojištění. Pojištění je pro zemědělské odvětví, které je vystaveno častému výskytu rizikových a krizových událostí, důležitým nástrojem, který slouží řízení rizik a řešení krizí. Podpora tak napomáhá oblasti zemědělské prvovýroby (9. bod odůvodnění).
- (270) Podle bodu 44 pokynů z roku 2014 podpora v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech by měla být úzce spjata se SZP, měla by odpovídat cílům v oblasti rozvoje venkova uvedeným v bodu 10 uvedených pokynů a měla by být v souladu s pravidly o společné organizaci trhů se zemědělskými výrobky.
- (271) Podle bodu 46 pokynů z roku 2014 má Komise za to, že opatření prováděná podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ⁽²³⁾ a jeho prováděcích předpisů a aktů v přenesené pravomoci a v souladu s nimi nebo prováděná jako doplňkové vnitrostátní financování v rámci programu rozvoje venkova jsou sama o sobě v souladu s cíli v oblasti rozvoje venkova a přispívají k jejich plnění.
- (272) Tato podpora nebyla spolufinancována v rámci opatření českého programu rozvoje venkova, ale byla navržena v souladu s cíli rozvoje venkova (63. bod odůvodnění).
- (273) Komise se proto domnívá, že uvedená podpora usnadnila hospodářskou činnost v tom smyslu, že napomohla konkurenceschopnosti a odolnosti zemědělské prvovýroby.

7.4.3.2. Neexistence motivačního účinku

- (274) Podle bodu 66 pokynů z roku 2014 vykazuje podpora motivační účinek, jestliže mění chování podniků takovým způsobem, že podniky zahájí další činnost, která přispívá rozvoji daného odvětví a kterou by za běžných okolností bez poskytnutí podpory nevykonávaly nebo by ji vykonávaly jiným nebo omezeným způsobem. Podpora nesmí subvencovat náklady na činnost, které by podniku vznikly v každém případě, a nesmí vyrovnávat běžná podnikatelská rizika hospodářské činnosti.

⁽²²⁾ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 22. září 2020 ve věci C-594/18 P, Rakousko v. Komise, ECLI:EU:C:2020:742.

⁽²³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

- (275) Podle bodu 67 pokynů z roku 2014 představují jednostranná opatření státní podpory, která jsou zaměřena jednoduše na vylepšení finanční situace podniků, ale nijak nepřispívají k rozvoji odvětví, a zejména podpora, která se poskytuje výhradně na základě ceny, množství, výrobní jednotky nebo jednotky výrobního prostředku, provozní podporu, která je neslučitelná s vnitřním trhem. Navíc již ze své podstaty by taková podpora mohla narušit mechanismy, kterými se řídí organizace vnitřního trhu.
- (276) Podpora byla poskytnuta na náklady na pojistné (21. bod odůvodnění). Nesubvencovala tedy náklady na činnost, které by podniku vznikly v každém případě, ani nekompenzovala běžná podnikatelská rizika hospodářské činnosti a nebyla zaměřena pouze na vylepšení finanční situace podniků.
- (277) Podle bodu 70 pokynů z roku 2014 podpora nemá pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byly příslušné projekty nebo činnosti zahájeny již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů. Podle bodu 35 podbodu 25 pokynů z roku 2014 se „zahájením prací na projektu nebo zahájením činnosti“ rozumí buď zahájení činnosti, nebo stavebních prací v rámci investice, nebo první právně vymahatelný závazek objednat zařízení nebo služby či jiný závazek, v jehož důsledku se projekt nebo činnost stává nezvratnou, podle toho, která událost nastane dříve.
- (278) Podle bodu 71 pokynů z roku 2014 musí žádost o podporu obsahovat alespoň jméno/název žadatele a údaje o velikosti podniku, popis projektu nebo činnosti včetně jejich umístění a data zahájení a ukončení, částku podpory potřebnou k provedení projektu nebo činnosti a způsobilé náklady.
- (279) Velké podniky musí navíc podle bodu 72 pokynů v žádosti popsat situaci, jež by nastala v případě, že by podpora nebyla poskytnuta, tedy hypotetický srovnávací scénář, nebo uvést alternativní projekt nebo činnost a předložit doklady, z nichž vychází hypotetické srovnání uvedené v žádosti. Podle bodu 73 pokynů musí orgán poskytující podporu provést po obdržení žádosti kontrolu věrohodnosti uvedeného hypotetického srovnání a potvrdit, že podpora má požadovaný motivační účinek. Hypotetické srovnání je důvěryhodné, jestliže je věrohodné a týká se faktorů rozhodovacího procesu převládajících v okamžiku, kdy příjemce přijímá rozhodnutí o daném projektu nebo o dané činnosti.
- (280) Jak vyplývá z 67. bodu odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, pokud jde o jednotlivou podporu, Komise zahájila řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU z důvodu, že podpora byla velkým podnikům poskytnuta protiprávně, a kvůli pochybnostem souvisejícím s i) předkládáním hypotetického srovnávacího scénáře a s ii) dobou podávání žádostí (viz také 8. bod odůvodnění).
- (281) Předkládání hypotetického srovnávacího scénáře
- (282) České orgány ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení zpochybnilly výklad Komise týkající se čl. 4 odst. 2 přílohy I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství a tvrdily, že příjemcům, které nebylo možné považovat za malé nebo střední podniky v souladu s definicí uvedenou v příloze I nařízení o blokových výjimkách v zemědělství, nebyla žádná podpora poskytnuta ⁽⁵⁴⁾ (99. až 110. bod odůvodnění).
- (283) České orgány však potvrdily, že žádný z příjemců, kteří obdrželi podporu na základě režimu SA.49594 (2017/XA), nepředložil hypotetický srovnávací scénář (98. bod odůvodnění).
- (284) České orgány nepochybnou, že režim SA.49594 (2017/XA) nestanovil požadavek předložit *ex ante* hypotetický srovnávací scénář. Orgány rovněž nepožadovaly, aby se Komise odchýlila od tohoto požadavku stanoveného v pokynech z roku 2014 ⁽⁵⁵⁾
- (285) Komise se proto domnívá, že první důvod formálního šetření byl potvrzen, neboť velké podniky, kterým byla poskytnuta protiprávní jednotlivá podpora, nepředložily *ex ante* hypotetický srovnávací scénář, který by prokázal, že podpora má motivační účinek.

⁽⁵⁴⁾ Tato připomínka České republiky se netýká velkých příjemců, od nichž již byla podpora navrátna, jak je vysvětleno ve 102. bodě odůvodnění tohoto rozhodnutí.

⁽⁵⁵⁾ 47. bod odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

7.4.3.3. Závěr k první (pozitivní) podmínce stanovené v čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU

- (286) Pokud není řádně prokázán motivační účinek, nelze mít za to, že dotyčná jednotlivá podpora usnadňuje rozvoj určité hospodářské činnosti nebo určité oblasti.

7.4.4. Závěr ohledně slučitelnosti jednotlivé podpory s vnitřním trhem

- (287) Jednotlivou podporu, která již byla poskytnuta velkým podnikům na platbu pojistného, které kryje škody způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy, škůdci rostlin a chorobami zvířat (3. bod odůvodnění), nelze považovat za podporu rozvoje určité hospodářské činnosti nebo určité oblasti.
- (288) Takovou jednotlivou podporu proto nelze považovat za slučitelnou s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU (jak je vykládán s ohledem na pokyny z roku 2014), aniž by bylo nutné zkoumat druhou, negativní podmínku stanovenou v tomto ustanovení.

8. NAVRÁCENÍ PODPORY

- (289) Podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování EU a ustálené judikatury soudů Unie je Komise oprávněna rozhodnout, že dotyčný členský stát musí podporu upravit či zrušit, jestliže shledá, že tato podpora je neslučitelná s vnitřním trhem.⁽⁵⁶⁾ Soudy Unie rovněž opakovaně rozhodly, že povinnost členského státu zrušit podporu, kterou Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem, slouží k obnovení dřívějšího stavu⁽⁵⁷⁾.
- (290) Soudy Unie v tomto ohledu stanovily, že tohoto cíle je dosaženo, jakmile příjemce vrátí částky poskytnuté formou protiprávní podpory, čímž ztrácí výhodu, kterou měl na vnitřním trhu ve vztahu ke svým konkurentům, a obnoví se stav, který předcházel poskytnutí podpory⁽⁵⁸⁾.
- (291) V souladu s touto judikaturou čl. 16 odst. 1 nařízení (EU) 2015/1589 stanoví, že „[j]e-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil (dále jen „rozhodnutí o navrácení“). Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Unie.“
- (292) Česká republika má tedy povinnost získat zpět protiprávní a neslučitelnou podporu (261. bod odůvodnění) od ZEV Šaratice, a.s. a od všech příjemců, kteří byli v okamžiku poskytnutí takové podpory velkými podniky, ledaže splňovala veškeré podmínky nařízení Komise (EU) č. 1408/2013⁽⁵⁹⁾ nebo byla uplatněna obecná zásada práva EU, jak bylo tvrzeno v průběhu formálního šetření. Navrácení se vztahuje na období od data, kdy byla podpora dána k dispozici příjemci, až do jejího skutečného navrácení. Částka, která má být navrácena, je určena až do jejího skutečného navrácení,

⁽⁵⁶⁾ Rozsudek ze dne 12. července 1973 ve věci C-70/72, Komise v. Německo, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.

⁽⁵⁷⁾ Rozsudek ze dne 21. března 1990 ve věci C-142/87, Belgie v. Komise, ECLI:EU:C:1990:125, bod 66.

⁽⁵⁸⁾ Rozsudek ze dne 17. června 1999 ve věci C-75/97, Belgie v. Komise, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.

⁽⁵⁹⁾ Nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* v odvětví zemědělství (Úř. věst. L 352, 24.12.2013, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1408/oj>).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Režim je slučitelný s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU.

Článek 2

Jednotlivá podpora, která již byla poskytnuta velkým podnikům na platbu pojistného, které kryje škody způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy, škůdci rostlin a chorobami zvířat, byla poskytnuta v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU a je neslučitelná s vnitřním trhem.

Článek 3

1. Česká republika zajistí navrácení neslučitelné podpory uvedené v článku 2.
2. Částky, které mají být navraceny, zahrnují úroky od data, kdy byly uvedené částky dány příjemcům z řad velkých podniků k dispozici, do data jejich skutečného navrácení.
3. Výše úroků bude vypočtena jako složený úrok podle kapitoly V nařízení Komise (ES) č. 794/2004⁽⁶⁰⁾ ve znění nařízení Komise (ES) č. 271/2008⁽⁶¹⁾.

Článek 4

1. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) 2015/1589 je navrácení podpory uvedené v článku 2 uvedeného nařízení okamžité a účinné⁽⁶²⁾.
2. Česká republika zajistí provedení tohoto rozhodnutí do čtyř měsíců ode dne jeho oznámení.

Článek 5

1. Do čtyř měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí předá Česká republika Komisi tyto informace:
 - a) úplný seznam příjemců, kteří představují velké podniky ve smyslu přílohy I nařízení Komise (EU) 2022/2472⁽⁶³⁾ a kteří ve své žádosti nepředložili hypotetický srovnávací scénář a obdrželi neslučitelnou podporu uvedenou v článku 2;
 - b) výše celkové částky (jistina podpory a úroky z navracené částky), kterou mají tito příjemci navrátit;
 - c) podrobný popis již přijatých a plánovaných opatření pro splnění tohoto rozhodnutí;
 - d) dokumenty prokazující, že příjemcům bylo nařízeno podporu navrátit.

⁽⁶⁰⁾ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (EU) 2015/1589, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

⁽⁶¹⁾ Nařízení Komise (ES) č. 271/2008 ze dne 30. ledna 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 82, 25.3.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/271/oj>).

⁽⁶²⁾ Ustanovení čl. 16 odst. 3 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁽⁶³⁾ Nařízení Komise (EU) 2022/2472 ze dne 14. prosince 2022, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 327, 21.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj>).

2. Česká republika bude Komisi průběžně informovat o průběhu vnitrostátních opatření přijatých k provedení tohoto rozhodnutí až do úplného navrácení podpory uvedené v článku 2. Na žádost Komise Česká republika neprodleně předloží informace o již přijatých a plánovaných opatřeních pro splnění tohoto rozhodnutí. Poskytne také podrobné informace o výši podpory a úrocích z navracené částky, které již příjemci z řad velkých podniků vrátili.

Článek 6

Toto rozhodnutí je určeno České republice.

Článek 7

1. Aniž je dotčen článek 30 nařízení Rady (EU) 2015/1589, může Komise zveřejnit totožnost příjemců neslučitelné podpory a výši podpory a úroků z navracené částky na základě tohoto rozhodnutí.

2. Pokud toto rozhodnutí obsahuje důvěrné informace, které by neměly být zveřejněny, uvědomte o tom Komisi do patnácti pracovních dnů od data jeho obdržení. Neobdrží-li Komise v této lhůtě odůvodněnou žádost, bude to považovat za Váš souhlas se zveřejněním úplného znění rozhodnutí. Žádost s uvedením příslušných informací zašlete elektronicky na následující adresu:

European Commission
Directorate-General Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Stateaidgreffe@ec.europa.eu

V Bruselu dne 29. července 2025.

Za Komisi
Teresa RIBERA
výkonná místopředsedkyně